ZAKON O PENZIJSKOM I INVALIDSKOM OSIGURANJU

(„Službeni glasnik RS", br. 34/2003, 64/2004 - odluka USRS, 84/2004 - dr. zakon, 85/2005, 101/2005 - dr. zakon, 63/2006 - odluka USRS, 5/2009, 107/2009, 101/2010, 93/2012, 62/2013, 108/2013, 75/2014 i 142/2014)

OVA VERZIJA ZAKONA BILA JE U PRIMENI OD 2. 1. 2015. DO 29. 9. 2018. GODINE

Napomena: odredbe Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni glasnik RS", br. 34/03, 64/04 - US, 84/04 - dr. zakon, 85/05, 101/05 - dr. zakon, 63/06 - US, 5/09 i 107/09) koje se odnose na podnošenje prijave na obavezno socijalno osiguranje prestale su da se primenjuju danom stupanja na snagu propisa iz člana 38. stav 2. Zakona o Centralnom registru obaveznog socijalnog osiguranja ("Sl. glasnik RS", br. 30/2010). Uredba o sadržini, obrascu i načinu podnošenja jedinstvene prijave na obavezno socijalno osiguranje, jedinstvenim metodološkim principima i Jedinstvenom kodeksu šifara za unos podataka u jedinstvenu bazu Centralnog registra obaveznog socijalnog osiguranja ("Sl. glasnik RS", br. 54/2010) stupila je na snagu 12. 8. 2010.

I UVODNE ODREDBE

Član 1.

Penzijsko i invalidsko osiguranje obuhvata obavezno i dobrovoljno penzijsko i invalidsko osiguranje.

Član 2.

Ovim zakonom uređuje se obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje.

Ovim zakonom uređuje se penzijsko i invalidsko osiguranje i za lica koja nisu obavezno osigurana po ovom zakonu, a uključila su se u obavezno osiguranje.

Član 3.

Obaveznim penzijskim i invalidskim osiguranjem obezbeđuju se prava za slučaj starosti, invalidnosti, smrti i telesnog oštećenja.

Član 4.

Dobrovoljno penzijsko i invalidsko osiguranje je osiguranje kojim se, na osnovu ugovora, mogu obezbediti prava za slučaj starosti, invalidnosti, smrti i telesnog oštećenja, ili veći obim tih prava od obima utvrđenog ovim zakonom, kao i druga prava iz ovog osiguranja.

Član 5.

Prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja stiču se i ostvaruju zavisno od dužine ulaganja i visine osnovice na koju je plaćen doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje i uz primenu načela solidarnosti.

Prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja stiču se, ostvaruju i koriste pod uslovima i na način utvrđen ovim zakonom.

Član 6.

Prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja jesu lična prava i ne mogu se prenositi na druga lica.

Prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja ne zastarevaju, osim prava na potraživanja dospelih a neisplaćenih iznosa u slučajevima utvrđenim ovim zakonom.

Član 7.

Pojedine kategorije osiguranika mogu izuzetno, u slučajevima i na način utvrđen ovim zakonom, sticati i ostvarivati pravo na penziju pod posebnim uslovima.

Kategorije osiguranika, bliži kriterijumi za ostvarivanje prava u smislu stava 1. ovog člana, kao i način finansiranja tih prava uređuju se ovim zakonom.

Član 8.*

Sredstva za povećane obaveze koje nastaju usled sticanja i ostvarivanja prava pod posebnim uslovima za određene kategorije osiguranika obezbeđuju se u budžetu.

*Prestali su da važe: član 8. stav 1, član 151. tačka 2), član 160. stav 1. tačka 4), član 170, član 174. st. 1, 4. i 5, čl. 175. do 182, čl. 184. do 190, čl. 192. do 194, čl. 196. do 200, član 201. st. 1, 3, 4. i 6, čl. 202. i 203, član 205. i čl. 216. i 217. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni glasnik RS", br. 34/2003 i 64/2004 - odluka USRS) danom početka primene Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje ("Službeni glasnik RS", br. 84/2004), odnosno 1. 9. 2004.

Član 9.

Sredstva za penzijsko i invalidsko osiguranje, odnosno prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja obezbeđuju se, odnosno ostvaruju kod republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje (u daljem tekstu: fond).

II OBAVEZNO PENZIJSKO I INVALIDSKO OSIGURANJE

Član 10.

Obavezno osigurana lica (u daljem tekstu: osiguranici), u smislu ovog zakona, jesu:

1) zaposleni (u daljem tekstu: osiguranik zaposleni);

2) lica koja samostalno obavljaju delatnost (u daljem tekstu: osiguranik samostalnih delatnosti);

3) poljoprivrednici (u daljem tekstu: osiguranik poljoprivrednik).

Ako lice istovremeno ispunjava uslove za osiguranje po više osnova iz stava 1. ovog člana, osnov osiguranja određuje se na taj način što postojanje osnova osiguranja po prethodnoj tački isključuje osnov osiguranja iz naredne tačke.

Obaveze za plaćanje doprinosa po osnovu osiguranja utvrđuju se u skladu sa ovim zakonom.

Član 11.

Osiguranici zaposleni jesu:

1) lica u radnom odnosu, odnosno zaposlena u preduzeću, drugom pravnom licu, državnom organu, organu jedinice lokalne samouprave ili kod fizičkih lica (u daljem tekstu: poslodavac), izuzev lica iz člana 12. stav 1. tačka 2) ovog zakona;

2) civilna lica na službi u Vojsci Srbije;

2a) profesionalna vojna lica prema propisima o Vojsci Srbije;

3) izabrana ili postavljena lica, ako za obavljanje funkcije ostvaruju zaradu, odnosno naknadu zarade;

4) lica koja su u skladu sa propisima o radu, u radnom odnosu odnosno zaposlena van prostorija poslodavca;

5) lica u radnom odnosu, odnosno zaposleni upućeni na rad u inostranstvo, odnosno zaposleni u preduzeću koje obavlja delatnost ili usluge u inostranstvu, ako nisu obavezno osigurana po propisima te zemlje, ili ako međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno;

6) domaći državljani koji su na teritoriji Republike Srbije zaposleni kod stranih ili međunarodnih organizacija i ustanova, stranih diplomatskih i konzularnih predstavništava ili kod stranih pravnih ili fizičkih lica, ako međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno;

7) domaći državljani zaposleni u inostranstvu, ako za to vreme nisu obavezno osigurani kod stranog nosioca osiguranja, ili ako prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, po propisima te države, ne mogu ostvariti ili koristiti van njene teritorije;

8) strani državljani i lica bez državljanstva koji su na teritoriji Republike Srbije zaposleni kod stranih pravnih ili fizičkih lica, ako međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno, kao i kod međunarodnih organizacija i ustanova i stranih diplomatskih i konzularnih predstavništava, ako je takvo osiguranje predviđeno međunarodnim ugovorom;

9) lica koja u skladu sa zakonom obavljaju privremene i povremene poslove, ako nisu osigurani po drugom osnovu;

10) lica koja u skladu sa zakonom obavljaju privremene i povremene poslove preko omladinskih zadruga, koje se u smislu ovog zakona smatraju poslodavcem, a imaju navršenih 26 godina života, odnosno bez obzira na godine života ako nisu na školovanju;

11) lica za čijim je radom prestala potreba, kao i lica kojima je prestalo zaposlenje zbog stečaja, likvidacije, odnosno u svim slučajevima prestanka rada poslodavca, dok ostvaruju novčanu naknadu prema propisima o radu i zapošljavanju.

Član 12.

Osiguranici samostalnih delatnosti jesu:

1) lica koja, u skladu sa zakonom, samostalno obavljaju privrednu ili drugu delatnost, ako nisu obavezno osigurana po osnovu zaposlenja;

2) lica koja su osnivači, odnosno članovi privrednih društava u skladu sa zakonom, koji u njima rade, bez obzira da li su u radnom odnosu u privrednom društvu čiji su osnivač odnosno član;

3) lica koja obavljaju poslove po osnovu ugovora o delu odnosno poslove po osnovu autorskog ugovora, kao i poslove po osnovu drugih ugovora, kod kojih za izvršen posao ostvaruju naknadu (u daljem tekstu: ugovorena naknada), a nisu osigurani po drugom osnovu;

4) sveštenici i verski službenici ako nisu obavezno osigurani po osnovu zaposlenja;

5) lica koja su prestala da obavljaju samostalnu delatnost, dok ostvaruju novčanu naknadu prema propisima o radu i zapošljavanju.

Radom u smislu stava 1. tačka 2) ovog člana smatra se i predstavljanje i zastupanje privrednih društava od strane njihovih osnivača, odnosno članova na osnovu upisa u registar nadležne organizacije, kao i obavljanje poslovodstvenih ovlašćenja i poslova upravljanja u skladu sa zakonom kojim se uređuje položaj privrednih društava.

Član 13.

Osiguranici poljoprivrednici su lica koja se bave poljoprivrednom delatnošću kao nosioci poljoprivrednog domaćinstva, članovi poljoprivrednog domaćinstva, nosioci porodičnog poljoprivrednog gazdinstva, članovi porodičnog poljoprivrednog gazdinstva ili članovi mešovitog domaćinstva, ako nisu osiguranici zaposleni, osiguranici samostalnih delatnosti, korisnici penzije ili nisu na školovanju. Poljoprivrednim domaćinstvom, porodičnim poljoprivrednim gazdinstvom, odnosno mešovitim domaćinstvom, u smislu ovog zakona, smatra se zajednica života, privređivanja i trošenja prihoda, bez obzira na srodstvo između njegovih članova, na poljoprivrednom domaćinstvu, odnosno gazdinstvu sa najmanje 0,5 hektara poljoprivrednog zemljišta, odnosno sa manje od 0,5 hektara poljoprivrednog zemljišta, drugog zemljišta ili građevinske celine na kojem se obavlja stočarska, povrtarska ili vinogradarska proizvodnja, uzgoj ribe, gajenje pečuraka, puževa, pčela i drugi uzgoj ili gajenje.

Nosilac poljoprivrednog domaćinstva, odnosno porodičnog poljoprivrednog gazdinstva, u smislu ovog zakona, je lice koje je obveznik poreza na imovinu po osnovu poljoprivrednog zemljišta ili poreza na prihod od poljoprivrede i šumarstva, u skladu sa zakonom kojim se uređuje porez na imovinu i porez na dohodak građana.

Član poljoprivrednog domaćinstva, porodičnog poljoprivrednog gazdinstva, odnosno mešovitog domaćinstva, u smislu ovog zakona, je lice koje živi i radi na poljoprivrednom domaćinstvu, porodičnom poljoprivrednom gazdinstvu, odnosno u mešovitom domaćinstvu.

Obavezno su osigurani nosilac poljoprivrednog domaćinstva i nosilac porodičnog poljoprivrednog gazdinstva, odnosno najmanje jedan član domaćinstva, porodičnog poljoprivrednog gazdinstva ili mešovitog domaćinstva.

Ostali članovi domaćinstva, porodičnog poljoprivrednog gazdinstva, odnosno mešovitog domaćinstva, mogu se osigurati pod uslovom propisanim ovim zakonom.

Član 14.

Svojstvo osiguranika stiče se danom početka a prestaje danom prestanka zaposlenja, obavljanja samostalne ili poljoprivredne delatnosti, odnosno obavljanja ugovorenih poslova.

Svojstvo osiguranika utvrđuje se na osnovu prijave na osiguranje, odnosno odjave osiguranja, u skladu s ovim zakonom.

Svojstvo osiguranika ne može se steći pre navršenih 15 godina života.

Izuzetno od odredaba stava 1. ovog člana, svojstvo osiguranika poljoprivrednika može mirovati najduže pet godina u toku osiguranja iz objektivnih razloga (elementarne nepogode, bolest i porodiljsko odsustvo), s tim što to ne može biti uzastopnih pet godina.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, osiguranici iz člana 11. tač. 9) i 10) ovog zakona i osiguranici iz člana 12. stav 1. tačka 3) ovog zakona, mogu steći, odnosno može im prestati svojstvo osiguranika, prema utvrđenom stažu osiguranja, ukoliko se ne može utvrditi početak i prestanak obavljanja poslova.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, svojstvo osiguranika poljoprivrednika može prestati i sa danom ispunjenja uslova za sticanje prava na penziju u skladu sa ovim zakonom.

Član 15.

Lica koja nisu obavezno osigurana u smislu ovog zakona, odnosno nisu korisnici prava na penziju mogu se uključiti u obavezno osiguranje i obezbediti prava iz ovog osiguranja pod uslovima, u obimu i na način predviđen ovim zakonom.

Svojstvo osiguranika iz stava 1. ovog člana stiče se danom podnošenja zahteva, a izuzetno, na zahtev lica, najranije 30 dana pre podnošenja zahteva.

Svojstvo osiguranika iz stava 1. ovog člana prestaje danom za koji se lice u zahtevu opredeli.

Podnošenje zahteva za sticanje prava na starosnu, prevremenu starosnu penziju odnosno invalidsku penziju smatra se zahtevom za prestanak svojstva osiguranika iz stava 1. ovog člana, ukoliko su ispunjeni uslovi za sticanje ovih prava.

Svojstvo osiguranika iz stava 1. ovog člana može se steći pod uslovom da nije nastupio neki od slučajeva po osnovu kojih se ostvaruje pravo u skladu sa ovim zakonom, a ukoliko je nastupio neki od tih slučajeva, svojstvo osiguranika može se steći samo za slučaj koji nije nastupio.

III DOBROVOLJNO PENZIJSKO I INVALIDSKO OSIGURANJE

Član 16.

Dobrovoljnim penzijskim i invalidskim osiguranjem osiguranici mogu, u skladu sa posebnim zakonom, obezbediti sebi i članovima svoje porodice veći obim, kao i drugu vrstu prava od prava utvrđenih ovim zakonom.

Lica koja nisu obavezno osigurana u smislu ovog zakona mogu, dobrovoljnim penzijskim i invalidskim osiguranjem, u skladu sa posebnim zakonom, sebi i članovima svoje porodice obezbediti prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja.

Dobrovoljno penzijsko i invalidsko osiguranje mogu organizovati i sprovoditi pravna lica, u skladu sa posebnim zakonom.

Posebnim zakonom u smislu ovog člana podrazumeva se zakon kojim se uređuje dobrovoljno penzijsko i invalidsko osiguranje, kao i organizacija i poslovanje pravnih lica koja sprovode dobrovoljno penzijsko i invalidsko osiguranje.

IV LICA KOJIMA SE OBEZBEĐUJU PRAVA ZA SLUČAJ INVALIDNOSTI I TELESNOG OŠTEĆENJA PROUZROKOVANIH POVREDOM NA RADU ILI PROFESIONALNOM BOLEŠĆU

Član 17.

Prava za slučaj invalidnosti i telesnog oštećenja prouzrokovanih povredom na radu ili profesionalnom bolešću ostvaruju:

1) lica koja, u skladu sa zakonom, obavljaju privremene i povremene poslove preko omladinskih zadruga do navršenih 26 godina života, ako su na školovanju;

2) lica koja se nalaze na stručnom osposobljavanju, dokvalifikaciji ili prekvalifikaciji, koja uputi organizacija nadležna za zapošljavanje;

3) učenici i studenti kada se, u skladu sa zakonom, nalaze na obaveznom proizvodnom radu, profesionalnoj praksi ili praktičnoj nastavi;

4) lica koja se nalaze na izdržavanju kazne zatvora dok rade u privrednoj jedinici ustanove za izdržavanje kazne zatvora (radionica, radilište i sl.) i na drugom mestu rada;

5) lica koja, u skladu sa propisima, obavljaju određene poslove po osnovu ugovora o volonterskom radu.

V PRAVA IZ PENZIJSKOG I INVALIDSKOG OSIGURANJA

Član 18.

Prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, jesu:

1) za slučaj starosti:

(1) pravo na starosnu penziju,

(2) pravo na prevremenu starosnu penziju;

2) za slučaj invalidnosti - pravo na invalidsku penziju;

3) za slučaj smrti:

(1) pravo na porodičnu penziju;

(2) pravo na naknadu pogrebnih troškova;

4) za slučaj telesnog oštećenja prouzrokovanog povredom na radu ili profesionalnom

bolešću - pravo na novčanu naknadu za telesno oštećenje;

5) za slučaj potrebe za pomoći i negom drugog lica - pravo na novčanu naknadu za pomoć i negu drugog lica.

VI USLOVI ZA STICANJE PRAVA IZ PENZIJSKOG I INVALIDSKOG OSIGURANJA

1. Starosna penzija

Član 19.

Osiguranik stiče pravo na starosnu penziju:

1) kad navrši 65 godina života i najmanje 15 godina staža osiguranja;

2) kad navrši 45 godina staža osiguranja.

Član 19a

Izuzetno od člana 19. tačka 1) ovog zakona, osiguranik žena koja navrši najmanje 15 godina staža osiguranja, stiče pravo na starosnu penziju kad navrši:

1) u 2015. godini, 60 godina i šest meseci života;

2) u 2016. godini, 61 godinu života;

3) u 2017. godini, 61 godinu i šest meseci života;

4) u 2018. godini, 62 godine života;

5) u 2019. godini, 62 godine i šest meseci života;

6) u 2020. godini, 63 godine života;

7) u 2021. godini, 63 godine i dva meseca života;

8) u 2022. godini, 63 godine i četiri meseca života;

9) u 2023. godini, 63 godine i šest meseci života;

10) u 2024. godini, 63 godine i osam meseci života;

11) u 2025. godini, 63 godine i deset meseci života;

12) u 2026. godini, 64 godine života;

13) u 2027. godini, 64 godine i dva meseca života;

14) u 2028. godini, 64 godine i četiri meseca života;

15) u 2029. godini, 64 godine i šest meseci života;

16) u 2030. godini, 64 godine i osam meseci života;

17) u 2031. godini, 64 godine i deset meseci života.

1a Prevremena starosna penzija

Član 19b

Osiguranik stiče pravo na prevremenu starosnu penziju kad navrši najmanje 40 godina staža osiguranja i najmanje 60 godina života.

Član 19v

Izuzetno od člana 19b ovog zakona, osiguranik stiče pravo na prevremenu starosnu penziju kad navrši:

1) u 2015. godini, 40 godina staža osiguranja i najmanje 55 godina života (muškarac), odnosno 36 godina i četiri meseca staža osiguranja i najmanje 54 godine i četiri meseca života (žena);

2) u 2016. godini, 40 godina staža osiguranja i najmanje 55 godina i osam meseci života (muškarac), odnosno 37 godina staža osiguranja i 55 godina života (žena);

3) u 2017. godini, 40 godina staža osiguranja i najmanje 56 godina i četiri meseca života (muškarac), odnosno 37 godina i šest meseci staža osiguranja i najmanje 55 godina i osam meseci života (žena);

4) u 2018. godini, 40 godina staža osiguranja i najmanje 57 godina života (muškarac), odnosno 38 godina staža osiguranja i najmanje 56 godina i četiri meseca života (žena);

5) u 2019. godini, 40 godina staža osiguranja i najmanje 57 godina i osam meseci života (muškarac), odnosno 38 godina i šest meseci staža osiguranja i najmanje 57 godina života (žena);

6) u 2020. godini, 40 godina staža osiguranja i najmanje 58 godina i četiri meseca života (muškarac), odnosno 39 godina staža osiguranja i najmanje 57 godina i osam meseci života (žena);

7) u 2021. godini, 40 godina staža osiguranja i najmanje 59 godina života (muškarac), odnosno 39 godina i četiri meseca staža osiguranja i najmanje 58 godina i četiri meseca života (žena);

8) u 2022. godini, 40 godina staža osiguranja i najmanje 59 godina i šest meseci života (muškarac), odnosno 39 godina i osam meseci staža osiguranja i najmanje 59 godina života (žena);

9) u 2023. godini, 40 godina staža osiguranja i najmanje 60 godina života (muškarac), odnosno 40 godina staža osiguranja i najmanje 59 godina i šest meseci života (žena).

Član 20.

Osiguraniku koji je na radnim mestima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim

trajanjem navršio najmanje 2/3 od ukupno navršenog staža osiguranja, starosna granica za sticanje prava na starosnu penziju, utvrđena u članu 19. tačka 1) ovog zakona, snižava se zavisno od stepena uvećanja staža za po jednu godinu, i to:

1) za svakih pet godina provedenih na radnom mestu, odnosno poslu na kome se efektivno provedenih 12 meseci računa u staž osiguranja kao 14 meseci;

2) za svake četiri godine provedene na radnom mestu, odnosno poslu na kome se efektivno provedenih 12 meseci računa u staž osiguranja kao 15 meseci;

3) za svake tri godine provedene na radnom mestu, odnosno poslu na kome se efektivno provedenih 12 meseci računa u staž osiguranja kao 16 meseci;

4) za svaku jednu godinu i šest meseci provedenih na radnom mestu, odnosno poslu na kome se efektivno provedenih 12 meseci računa u staž osiguranja kao 18 meseci.

Starosna granica iz stava 1. ovog člana može se snižavati najviše do 55 godina života.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, starosna granica za osiguranike koji rade na poslovima iz stava 1. tačka 4) ovog člana može se snižavati najviše do 50 godina života.

2. Invalidska penzija

Član 21.

Invalidnost postoji kad kod osiguranika nastane potpuni gubitak radne sposobnosti, odnosno kad kod profesionalnog vojnog lica nastane potpuni gubitak sposobnosti za profesionalnu vojnu službu, zbog promena u zdravstvenom stanju prouzrokovanih povredom na radu, profesionalnom bolešću, povredom van rada ili bolešću, koje se ne mogu otkloniti lečenjem ili medicinskom rehabilitacijom.

Član 22.

Povredom na radu, u smislu ovog zakona, smatra se povreda osiguranika koja se dogodi u prostornoj, vremenskoj i uzročnoj povezanosti sa obavljanjem posla po osnovu koga je osiguran, prouzrokovana neposrednim i kratkotrajnim mehaničkim, fizičkim ili hemijskim dejstvom, naglim promenama položaja tela, iznenadnim opterećenjem tela ili drugim promenama fiziološkog stanja organizma.

Povredom na radu smatra se i povreda prouzrokovana na način iz stava 1. ovog člana, koju osiguranik - zaposleni pretrpi pri obavljanju posla na koji nije raspoređen, ali koji obavlja u interesu poslodavca kod koga je zaposlen.

Povredom na radu smatra se i povreda prouzrokovana na način iz stava 1. ovog člana, koju osiguranik pretrpi na redovnom putu od stana do mesta rada ili obrnuto, na putu preduzetom radi izvršavanja službenih poslova i na putu preduzetom radi stupanja na rad, kao i u drugim slučajevima utvrđenim zakonom.

Povredom na radu smatra se i oboljenje osiguranika koje je nastalo neposredno ili kao isključiva posledica nekog nesrećnog slučaja ili više sile za vreme obavljanja posla po osnovu koga je osiguran ili u vezi s njim.

Povredom na radu smatra se i povreda prouzrokovana na način iz st. 1. do 4. ovog člana, koju osiguranik pretrpi u vezi s korišćenjem prava na zdravstvenu zaštitu po osnovu povrede na radu i profesionalne bolesti.

Član 23.

Povredom na radu smatra se i povreda prouzrokovana na način predviđen u članu 22. ovog zakona koju osiguranici pretrpe učestvujući:

1) u akcijama spasavanja ili odbrane od elementarnih nepogoda ili nesreća;

2) u vojnoj vežbi ili u vršenju drugih obaveza iz oblasti odbrane zemlje utvrđenih zakonom;

3) na radnom kampu ili takmičenju (proizvodnom, sportskom i dr.);

4) na drugim poslovima i zadacima za koje je zakonom utvrđeno da su od opšteg interesa.

Član 24.

Profesionalne bolesti, u smislu ovog zakona, jesu određene bolesti nastale u toku osiguranja, prouzrokovane dužim neposrednim uticajem procesa i uslova rada na radnim mestima, odnosno poslovima koje je osiguranik obavljao.

Profesionalne bolesti, radna mesta, odnosno poslovi na kojima se te bolesti pojavljuju i uslovi pod kojima se smatraju profesionalnim bolestima, u smislu stava 1. ovog člana, utvrđuju ministar nadležan za poslove penzijskog i invalidskog osiguranja i ministar nadležan za poslove zdravlja, na predlog fonda.

Član 25.

Osiguranik kod koga nastane potpuni gubitak radne sposobnosti, stiče pravo na invalidsku penziju:

1) ako je invalidnost prouzrokovana povredom na radu ili profesionalnom bolešću;

2) ako je invalidnost prouzrokovana povredom van rada ili bolešću - pod uslovom da je gubitak radne sposobnosti nastao pre navršenja godina života propisanih za sticanje prava na starosnu penziju utvrđenih u članu 19. tačka 1) ovog zakona i da ima navršenih pet godina staža osiguranja.

3) brisana.

Član 26.

Osiguranik kod koga je invalidnost, prouzrokovana bolešću ili povredom van rada, nastala pre navršene 30 godine života stiče pravo na invalidsku penziju:

1) kad je invalidnost nastala do navršene 20 godine života - ako ima godinu dana staža osiguranja;

2) kad je invalidnost nastala do navršene 25 godine života - ako do nastanka invalidnosti ima najmanje dve godine staža osiguranja;

3) kad je invalidnost nastala do navršene 30 godine života - ako do nastanka invalidnosti ima najmanje tri godine staža osiguranja.

3. Porodična penzija

Član 27.

Pravo na porodičnu penziju mogu ostvariti članovi porodice:

1) umrlog osiguranika koji je navršio najmanje pet godina staža osiguranja ili je ispunio uslove za starosnu, prevremenu starosnu penziju ili invalidsku penziju; ili

2) umrlog korisnika starosne, prevremene starosne penzije ili invalidske penzije.

Ako je smrt lica iz člana 17. ovog zakona nastala kao posledica povrede na radu ili profesionalne bolesti, članovi njegove porodice stiču pravo na porodičnu penziju bez obzira na dužinu penzijskog staža tog lica.

Član 28.

Članovima porodice umrlog osiguranika, odnosno korisnika prava iz člana 27. ovog zakona smatraju se:

1) bračni drug;

2) deca (rođena u braku ili van braka ili usvojena, pastorčad koju je osiguranik, odnosno korisnik prava izdržavao, unučad, braća i sestre i druga deca bez roditelja, odnosno deca koja imaju jednog ili oba roditelja koji su potpuno nesposobni za rad, a koju je osiguranik, odnosno korisnik prava izdržavao);

3) roditelji (otac i majka, očuh i maćeha i usvojioci) koje je osiguranik, odnosno korisnik prava izdržavao.

Pravo na porodičnu penziju može ostvariti i bračni drug iz razvedenog braka ako mu je sudskom presudom utvrđeno pravo na izdržavanje.

Član 28a

Ako je umrli osiguranik ili umrli korisnik starosne, prevremene starosne penzije ili invalidske penzije u trenutku zaključenja braka navršio godine života iz člana 19. tačka 1) ovog zakona, bračni drug može steći pravo na porodičnu penziju pod uslovom da imaju zajedničko dete ili da je brak trajao najmanje dve godine.

Član 29.

Udova stiče pravo na porodičnu penziju:

1) ako je do smrti bračnog druga, navršila 53 godine života; ili

2) ako je, do smrti bračnog druga, ili u roku od jedne godine od dana smrti bračnog druga, postala potpuno nesposobna za rad; ili

3) ako je, posle smrti bračnog druga, ostalo jedno dete ili više dece koja imaju pravo na porodičnu penziju po tom bračnom drugu, a udova obavlja roditeljsku dužnost prema toj deci. Udova koja u toku trajanja prava prema tom osnovu postane potpuno nesposobna za rad, zadržava pravo na porodičnu penziju dok postoji ta nesposobnost.

Udova koja do smrti bračnog druga nije navršila 53 godine života, ali je navršila 45 godina života, stiče pravo na porodičnu penziju kad navrši 53 godine života.

Udova koja u toku trajanja prava na porodičnu penziju stečenog na način iz stava 1. tač. 2) i 3) ovog člana navrši 53 godine života, trajno zadržava pravo na porodičnu penziju. Udova kojoj pravo na porodičnu penziju prestane pre navršenih 53, ali posle navršenih 45 godina života može ponovo ostvariti pravo kad navrši 53 godine života.

Član 30.

Udovac stiče pravo na porodičnu penziju:

1) ako je do smrti bračnog druga, navršio 58 godina života; ili

2) ako je, do smrti bračnog druga, ili u roku od jedne godine od dana smrti bračnog druga, postao potpuno nesposoban za rad; ili

3) ako je, posle smrti bračnog druga, ostalo jedno dete ili više dece koja imaju pravo na porodičnu penziju po tom bračnom drugu, a udovac obavlja roditeljsku dužnost prema toj deci. Udovac koji u toku trajanja prava po tom osnovu postane potpuno nesposobna za rad, zadržava pravo na porodičnu penziju dok postoji ta nesposobnost.

Udovac koji u toku trajanja prava na porodičnu penziju stečenog na način iz stava 1. tač. 2) i 3) ovog člana navrši 58 godina života, trajno zadržava pravo na porodičnu penziju.

Član 30a

Bračni drug profesionalnog vojnog lica prema propisima o Vojsci Srbije koje je poginulo za vreme dejstava, pravo na porodičnu penziju stiče bez obzira na propisane godine života, pod uslovom da nije ponovo sklopio brak, odnosno, ako ima decu, da su deca završila školovanje.

Član 31.

Dete stiče pravo na porodičnu penziju i ona mu pripada do navršenih 15 godina života.

Posle navršenih 15 godina života dete stiče pravo na porodičnu penziju i ona mu pripada do završetka školovanja, ali najdocnije do navršenih:

1) 20 godina života, ako pohađa srednju školu;

2) 26 godina života, ako pohađa visokoškolsku ustanovu;

3) brisana.

Dete stiče pravo na porodičnu penziju i ona mu pripada dok traje nesposobnost za samostalan život i rad, nastala do uzrasta do koga se deci obezbeđuje pravo na porodičnu penziju.

Dete stiče pravo na porodičnu penziju i ona mu pripada dok traje nesposobnost za samostalan život i rad, nastala posle uzrasta do koga se deci obezbeđuje pravo na porodičnu penziju, a pre smrti osiguranika odnosno korisnika prava, pod uslovom da ga je osiguranik odnosno korisnik prava izdržavao do svoje smrti.

Detetu kome je školovanje prekinuto zbog bolesti, pravo na porodičnu penziju pripada i za vreme bolesti do navršenih godina života iz stava 2. ovog člana kao i iznad tih godina, ali najviše za onoliko vremena koliko je zbog bolesti izgubilo od školovanja.

Detetu kome je školovanje prekinuto zbog upućivanja na odsluženje vojnog roka u skladu sa propisima kojima se uređuje vojna obaveza, pravo na porodičnu penziju pripada i za vreme odsluženja vojnog roka, a najduže do navršene 27 godine života.

Invalidno dete, u skladu sa propisima o razvrstavanju dece ometene u razvoju i dete iz stava 4. ovog člana, stiče pravo na porodičnu penziju i posle prestanka zaposlenja, odnosno obavljanja samostalne delatnosti.

Član 32.

Kada je izdržavanje uslov za sticanje prava na porodičnu penziju, smatra se da je umrli osiguranik, odnosno korisnik prava na penziju izdržavao člana porodice ako ukupni mesečni prihodi člana porodice ne prelaze iznos najniže penzije iz člana 76. ovog zakona, u prethodnom kvartalu.

U prihode iz stava 1. ovog člana ne uzima se: dodatak na decu, roditeljski dodatak, materijalno obezbeđenje porodice, porodična penzija ostvarena po drugom roditelju, novčana naknada po osnovu pomoći i nege, novčana naknada za telesno oštećenje, primanja po osnovu nagrada, otpremnina zbog odlaska u penziju, kao i primanja po osnovu učeničkog i studentskog standarda.

Član 33.

Roditelj (otac i majka, očuh i maćeha i usvojilac) koga je osiguranik odnosno korisnik prava, u skladu sa zakonom izdržavao do svoje smrti stiče pravo na porodičnu penziju ako je do smrti osiguranika odnosno korisnika prava:

1) navršio 65 (muškarac), odnosno 60 (žena) godina života; ili

2) postao potpuno nesposoban za rad.

Član 34.

Članovima uže porodice umrlog osiguranika, odnosno korisnika prava, u smislu ovog zakona, smatraju se bračni drug i deca (rođena u braku ili van braka ili usvojena, pastorčad i unuci).

Članovima šire porodice umrlog osiguranika, odnosno korisnika prava, u smislu ovog zakona, smatraju se roditelji (otac, majka, očuh, maćeha i usvojioci), braća, sestre i druga deca bez roditelja, odnosno deca koja imaju jednog ili oba roditelja koji su potpuno nesposobni za rad, a koju je osiguranik, odnosno korisnik prava izdržavao.

Član 35.

Članovima šire porodice pripada pravo na porodičnu penziju ako nema članova uže porodice, a ako ih ima - samo kada porodična penzija koja pripada članovima uže porodice ne dostigne pun iznos osnova od koga se određuje visina porodične penzije.

Član 36.

Lice koje je prouzrokovalo smrt osiguranika, odnosno korisnika prava, namerno ili krajnjom nepažnjom, ne može po tom osnovu ostvariti pravo na porodičnu penziju.

4. Novčana naknada za telesno oštećenje prouzrokovano povredom na radu, odnosno profesionalnom bolešću

Član 37.

Telesno oštećenje postoji kad kod osiguranika nastane gubitak, bitnije oštećenje ili znatnija onesposobljenost pojedinih organa ili delova tela, što otežava normalnu aktivnost organizma i iziskuje veće napore u ostvarivanju životnih potreba, bez obzira na to da li prouzrokuje ili ne prouzrokuje invalidnost.

Osiguranik i lice iz člana 17. ovog zakona kod koga telesno oštećenje prouzrokovano povredom na radu ili profesionalnom bolešću iznosi najmanje 30%, stiče pravo na novčanu naknadu.

Član 38.

Telesna oštećenja iz člana 37. ovog zakona, kao i procente tih oštećenja utvrđuju ministar nadležan za poslove penzijskog i invalidskog osiguranja i ministar nadležan za poslove zdravlja na predlog fonda.

Član 39.

Telesna oštećenja razvrstavaju se prema težini u osam stepena, i to:

Stepen	Procenat telesnog oštećenja
1.	100%
2.	90%
3.	80%
4.	70%
5.	60%
6.	50%
7.	40%
8.	30%

Član 40.

Kada kod osiguranika kod koga je ranije nastalo telesno oštećenje prouzrokovano povredom na radu ili profesionalnom bolešću ispod 30% dođe do pogoršanja tog telesnog oštećenja ili nastane nov slučaj telesnog oštećenja prouzrokovanog povredom na radu ili profesionalnom bolešću, tako da ukupno telesno oštećenje iznosi 30% ili više, osiguranik stiče pravo na novčanu naknadu za telesno oštećenje u odgovarajućem procentu prema novom stepenu telesnog oštećenja koji se određuje na osnovu novog stanja ukupnog telesnog oštećenja.

5. Pravo na naknadu pogrebnih troškova

Član 41.

U slučaju smrti korisnika penzije, licu koje je snosilo troškove sahrane pripada naknada pogrebnih troškova.

5a Pravo na novčanu naknadu za pomoć i negu drugog lica

Član 41a

Pravo na novčanu naknadu za pomoć i negu drugog lica, ima osiguranik i korisnik penzije, kome je zbog prirode i težine stanja povrede ili bolesti utvrđena potreba za pomoći i negom za obavljanje radnji radi zadovoljavanja osnovnih životnih potreba.

Potreba za pomoći i negom drugog lica postoji kod lica iz stava 1. ovog člana koje je nepokretno, ili koje zbog težine i prirode trajnih bolesti i bolesnog stanja nije sposobno da se samostalno kreće ni u okviru stana uz upotrebu odgovarajućih pomagala, niti da se samo hrani, svlači, oblači i da održava osnovnu ličnu higijenu, kod slepog lica koje je izgubilo osećaj svetlosti sa tačnom projekcijom i kod lica koje postiže vid sa korekcijom do 0,05.

6. Određene kategorije osiguranika

Član 42.

Osiguranici - zaposleni koji rade na poslovima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem i koji mogu pod posebnim uslovima ostvariti pravo na penziju jesu:

1) policijski službenici - uniformisana ovlašćena službena lica i policijski službenici koji rade na posebno složenim, specifičnim, odnosno operativnim poslovima;

2) zaposleni u Ministarstvu spoljnih poslova koji rade na poslovima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem;

3) pripadnici Bezbednosno-informativne agencije, pripadnici Vojnobezbednosne agencije i Vojnoobaveštajne agencije;

4) zaposleni u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija koji rade na poslovima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem (u daljem tekstu: zaposleni u Upravi);

5) ovlašćena službena lica Poreske policije u smislu propisa o poreskoj administraciji;

6) profesionalna vojna lica prema propisima o Vojsci Srbije;

7) ostali policijski službenici koji rade na radnim mestima, odnosno poslovima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem.

Radna mesta i poslovi iz stava 1. ovog člana ne mogu biti administrativno-tehnička radna mesta, odnosno poslovi, već samo poslovi na kojima je rad naročito težak, opasan i štetan za zdravlje, odnosno poslovi na kojima je obavljanje profesionalne delatnosti ograničeno navršenjem određenih godina života ili zbog prirode i težine posla, fizioloških funkcije

opadaju u toj meri da onemogućavaju njeno dalje uspešno obavljanje.

Izuzetno, stav 2. ovog člana ne odnosi se na zaposlene iz stava 1. tačka 6) ovog člana.

Član 43.

Osiguranik iz člana 42. tač. 1) do 6) ovog zakona, kome prestane zaposlenje s pravom na penziju pre ispunjenja uslova iz člana 19. ovog zakona, stiče pravo na starosnu penziju ako je navršio najmanje 55 godina života i 25 godina staža osiguranja, od čega najmanje 15 godina efektivno provedenih na radnim mestima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem, u organu iz člana 42. ovog zakona.

Pravo na starosnu penziju pod uslovima iz stava 1. ovog člana ne može steći osiguranik koji u momentu ostvarivanja prava nije ovlašćeno lice odnosno zaposleni iz člana 42. ovog zakona.

Osiguranik iz člana 42. tačka 7) ovog zakona, kome prestane zaposlenje s pravom na penziju pre ispunjenja uslova iz člana 19. ovog zakona, stiče pravo na starosnu penziju ako je navršio najmanje 60 godina života i 25 godina staža osiguranja, od čega najmanje 15 godina efektivno provedenih na radnim mestima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem, u organu iz člana 42. ovog zakona.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, i člana 19. ovog zakona, profesionalno vojno lice stiče pravo na starosnu penziju i to:

1) podoficir i oficir do čina pukovnika kad navrši 40 godina penzijskog staža i najmanje 53 godine života;

2) oficir čina pukovnika kad navrši 40 godina penzijskog staža i najmanje 54 godine života.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, i člana 19. ovog zakona, policijski službenici - pripadnici specijalnih jedinica policije, pripadnici Bezbednosno-informativne agencije, pripadnici Vojnobezbednosne agencije i Vojnoobaveštajne agencije koji rade na posebno složenim, specifičnim, odnosno operativnim poslovima, stiču pravo na starosnu penziju kad navrše najmanje 53 godine života i 20 godina efektivno provedenih na tim poslovima.

Član 43a

Izuzetno od člana 43. stav 1. ovog zakona, osiguranik stiče pravo na starosnu penziju kad navrši:

1) u 2015. godini, najmanje 54 godine života i 21 godinu i osam meseci staža osiguranja, od čega najmanje 11 godina i osam meseci efektivno provedenih na radnim mestima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem;

2) u 2016. godini, najmanje 54 godine i četiri meseca života i 22 godine staža osiguranja od čega najmanje 12 godina efektivno provedenih na radnim mestima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem;

3) u 2017. godini, najmanje 54 godine i osam meseci života i 22 godine i šest meseci staža osiguranja od čega najmanje 12 godina i šest meseci efektivno provedenih na radnim mestima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem;

4) u 2018. godini, najmanje 55 godina života i 23 godine staža osiguranja, od čega najmanje 13 godina efektivno provedenih na radnim mestima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem;

5) u 2019. godini, najmanje 55 godina života i 23 godine i šest meseci staža osiguranja, od čega najmanje 13 godina i šest meseci efektivno provedenih na radnim mestima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem;

6) u 2020. godini, najmanje 55 godina života i 24 godine staža osiguranja, od čega najmanje 14 godina efektivno provedenih na radnim mestima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem;

7) u 2021. godini, najmanje 55 godina života i 24 godine i šest meseci staža osiguranja, od čega najmanje 14 godina i šest meseci efektivno provedenih na radnim mestima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem.

Izuzetno od člana 43. stav 3. ovog zakona, osiguranik koji navrši 25 godina staža osiguranja, od čega najmanje 15 godina efektivno provedenih na radnim mestima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem, u organu iz člana 42. ovog zakona, stiče pravo na starosnu penziju kad navrši:

1) u 2015. godini, 56 godina i deset meseci života;

2) u 2016. godini, 57 godina i četiri meseca života;

3) u 2017. godini, 58 godina života;

4) u 2018. godini, 58 godina i osam meseci života;

5) u 2019. godini, 59 godina i četiri meseca života.

VII PENZIJSKI STAŽ

Član 44.

Penzijski staž na osnovu koga se stiču i ostvaruju prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja obuhvata:

1) vreme koje se računa u staž osiguranja i poseban staž prema odredbama ovog zakona;

2) vreme koje je, kao staž osiguranja i poseban staž, računato u penzijski staž prema propisima koji su bili na snazi do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 45.

U staž osiguranja, u smislu člana 44. ovog zakona, računa se i vreme koje je osiguranik proveo u svojstvu vojnog osiguranika.

Član 46.

U staž osiguranja, u smislu člana 44. ovog zakona, računa se vreme koje je osiguranik proveo na radu po osnovu koga je bio obavezno osiguran i za koje je uplaćen doprinos za penzijsko i

invalidsko osiguranje.

1. Staž osiguranja koji se računa sa efektivnim trajanjem

Član 47.

U staž osiguranja u smislu člana 44. stav 1. tačka 1) ovog zakona računa se vreme provedeno na radu odnosno u osiguranju, u efektivnom trajanju.

Član 48.

U staž osiguranja računa se i vreme za koje osiguranik, u skladu s propisima o radu i zapošljavanju, prima novčanu naknadu za koju je plaćen doprinos.

Član 49.

U staž osiguranja računa se vreme koje osiguranik, u skladu sa propisima o radu, provede na obavljanju privremenih i povremenih poslova, kao i vreme koje osiguranik iz člana 11. tačka 10) provede na obavljanju privremenih i povremenih poslova preko omladinskih zadruga, za koje je plaćen doprinos.

U staž osiguranja računa se vreme za koje je lice, odnosno osiguranik iz člana 15. ovog zakona uplaćivalo doprinos.

Član 50.

U staž osiguranja računa se vreme za koje je osiguranik iz člana 12. stav 1. tačka 3) ovog zakona, ostvario ugovorenu naknadu za koju je plaćen doprinos.

Staž osiguranja iz stava 1. ovog člana srazmerno se utvrđuje na taj način što se iznos ugovorene naknade na koju se plaća porez u skladu sa zakonom kojim se uređuje porez na dohodak građana deli sa najnižom osnovicom za plaćanje doprinosa koja važi u momentu uplate doprinosa, u skladu sa zakonom.

Staž osiguranja ostvaren po osnovu utvrđenim u st. 1. i 2. ovog člana, u jednoj kalendarskoj godini može iznositi najviše 12 meseci.

Član 51.

Osiguraniku samostalnih delatnosti u staž osiguranja računa se i vreme za koje je privremeno obustavio obavljanje delatnosti, u skladu sa zakonom, ako je za to vreme uplatio doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje, u skladu sa zakonom kojim se uređuju doprinosi za obavezno socijalno osiguranje.

2. Staž osiguranja koji se računa sa uvećanim trajanjem

Član 52.

Osiguraniku koji radi na naročito teškim, opasnim i za zdravlje štetnim radnim mestima, odnosno poslovima i osiguraniku koji radi na radnim mestima, odnosno poslovima na kojima posle navršenja određenih godina života ne može uspešno obavljati svoju profesionalnu

delatnost, staž osiguranja u efektivnom trajanju računa se sa uvećanim trajanjem pod uslovima utvrđenim ovim zakonom.

Stepen uvećanja staža osiguranja zavisi od težine, opasnosti i štetnosti rada, odnosno od prirode posla, a može iznositi najviše 50%.

Član 53.

Radno mesto odnosno posao na kome se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem je radno mesto odnosno posao na kome je rad naročito težak, opasan i štetan za zdravlje i pored toga što su primenjene sve opšte i posebne zaštitne mere utvrđene propisima.

Radno mesto odnosno posao na kome se staž osiguranja računa s uvećanim trajanjem je i radno mesto odnosno posao na kome je obavljanje profesionalne delatnosti ograničeno navršenjem određenih godina života ili zbog prirode i težine posla, fiziološke funkcije opadaju u toj meri da onemogućavaju njeno dalje uspešno obavljanje.

Član 54.

Osiguraniku iz člana 52. stav 1. ovog zakona, staž osiguranja računa se sa uvećanim trajanjem pod uslovom da je na radnim mestima odnosno poslovima iz člana 53. ovog zakona efektivno proveo ukupno najmanje 10 godina, odnosno ukupno najmanje pet godina ako je utvrđena invalidnost.

Staž osiguranja se uvećava samo za vreme koje je efektivno provedeno na radu.

Prilikom utvrđivanja uslova za ostvarivanje prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, kumulativno se uzima staž osiguranja sa uvećanim trajanjem ostvaren na radnim mestima odnosno poslovima iz člana 53. ovog zakona.

Član 55.

Radna mesta, odnosno poslove na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem, postupak i način za njihovo utvrđivanje, kao i stepen uvećanja staža osiguranja utvrđuje ministar nadležan za poslove penzijskog i invalidskog osiguranja, na predlog fonda.

Zaposlenom u Ministarstvu unutrašnjih poslova, pripadniku Bezbednosno-informativne agencije, pripadniku Vojnobezbednosne i Vojnoobaveštajne agencije, zaposlenom u organu nadležnom za spoljne poslove koji radi na određenim poslovima pod posebnim uslovima, profesionalnom pripadniku Vojske Srbije, zaposlenom u Upravi, ovlašćenom službenom licu Poreske policije u smislu propisa o poreskoj administraciji, svakih 12 meseci efektivno provedenih na tim poslovima računa se najviše kao 16 meseci staža osiguranja u zavisnosti od težine ovih poslova, pod uslovima iz člana 54. ovog zakona.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, nadležni ministar utvrđuje radna mesta i poslove na kojima se zaposlenom u Ministarstvu unutrašnjih poslova, civilnom licu na službi u Vojsci Srbije i profesionalnom vojnom licu prema propisima o Vojsci Srbije, svakih 12 meseci efektivno provedenih na tim poslovima računa kao 18 meseci staža osiguranja, sporazumno sa ministrom nadležnim za poslove penzijskog i invalidskog osiguranja.

Radna mesta odnosno poslovi, kao i stepeni uvećanja staža osiguranja iz st. 1. do 3. ovog člana, podležu reviziji najdocnije po isteku 10 godina od dana njihovog utvrđivanja.

Član 56.

Radna mesta, odnosno poslove lica iz člana 55. stav 2. ovog zakona, kao i stepen uvećanja staža osiguranja utvrđuje nadležni ministar u skladu sa zakonom, odnosno direktor Bezbednosno-informativne agencije, sporazumno sa ministrom nadležnim za poslove penzijskog i invalidskog osiguranja.

Na akte iz stava 1. ovog člana saglasnost daje Vlada Republike Srbije.

Član 57.

Revizijom radnih mesta, odnosno poslova na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem i stepena uvećanja staža osiguranja, u smislu ovog zakona, smatra se ponovna ocena postojanja uslova iz člana 53. ovog zakona na osnovu koje se utvrđuje na kojim radnim mestima, odnosno poslovima prestaje računanje staža osiguranja s uvećanim trajanjem, odnosno menja stepen uvećanja staža ili uvodi računanje staža osiguranja sa uvećanim trajanjem.

Revizija radnih mesta odnosno poslova iz stava 1. ovog člana vrši se na način i po postupku po kojima se vrši njihovo utvrđivanje.

Član 58.

Staž osiguranja sa uvećanim trajanjem računa se i osiguranicima koji su na radu, po osnovu koga su bili obavezno osigurani, proveli radeći u smislu člana 47. kao: osiguranici s telesnim oštećenjem od najmanje 70%, vojni invalidi od prve do šeste grupe, civilni invalidi rata od prve do šeste grupe, slepa lica, lica obolela od distrofije ili srodnih mišićnih i neuromišićnih oboljenja, od paraplegije i cerebralne i dečije paralize i od multipleks skleroze.

Osiguranicima iz stava 1. ovog člana svakih 12 meseci efektivno provedenih na radu po osnovu koga su osigurani računa se, pod uslovima utvrđenim u članu 54. ovog zakona, kao 15 meseci staža osiguranja.

Član 59.

U staž osiguranja sa uvećanim trajanjem osiguraniku se računa i vreme provedeno u svojstvu vojnog osiguranika i to pod uslovima i u obimu koji su utvrđeni propisima kojima se uređuje penzijsko i invalidsko osiguranje vojnih osiguranika.

3. Poseban staž

Član 60.

Osiguraniku - ženi koja je rodila treće dete, po tom osnovu uračunava se u posebni staž vreme u trajanju od dve godine.

Osiguraniku - ženi uračunava se u posebni staž vreme u trajanju od:

1) šest meseci, koja je rodila jedno dete;

2) godinu dana, koja je rodila dvoje dece.

VIII UTVRĐIVANJE VISINE PRAVA IZ PENZIJSKOG I INVALIDSKOG OSIGURANJA

1. Starosna i invalidska penzija

Član 61.

Visina starosne i invalidske penzije određuje se tako što se lični bodovi pomnože sa vrednošću opšteg boda na dan ostvarivanja prava.

Član 62.

Lični bodovi osiguranika utvrđuju se množenjem ličnog koeficijenta osiguranika i njegovog penzijskog staža.

Član 63.

Godišnji lični koeficijent predstavlja odnos ukupne zarade osiguranika, odnosno osnovice osiguranja počev od 1. januara 1970. godine za svaku kalendarsku godinu i prosečne godišnje zarade u Republici za istu kalendarsku godinu.

Ako su zarade, odnosno osnovice osiguranja unete u matičnu evidenciju u neto iznosu dovode se u odnos sa prosečnom neto zaradom zaposlenih u Republici, a ako su unete u matičnu evidenciju u bruto iznosu dovode se u odnos sa prosečnom bruto zaradom zaposlenih u Republici.

Godišnji lični koeficijent predstavlja odnos ukupne zarade, osnovice osiguranja i visine ugovorene naknade osiguranika, za svaku kalendarsku godinu i prosečne godišnje zarade u Republici za istu kalendarsku godinu.

Godišnji lični koeficijent u smislu st. 1. i 2. ovog člana iznosi jedan kada je zarada, osnovica osiguranja, odnosno ugovorena naknada u kalendarskoj godini, jednaka prosečnoj zaradi zaposlenih u Republici u toj kalendarskoj godini.

Pri određivanju godišnjeg ličnog koeficijenta uzimaju se zarade, naknade zarade, odnosno osnovice osiguranja, kao i ugovorene naknade koje su služile za obračunavanje i plaćanje doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje, na koje je plaćen doprinos i koje su utvrđene u matičnoj evidenciji.

Godišnji lični koeficijent može iznositi najviše pet.

Podatak o prosečnoj godišnjoj neto zaradi u Republici odnosno prosečnoj godišnjoj bruto zaradi u Republici iz st. 1. do 5. ovog člana, objavljuje organ nadležan za poslove statistike.

Član 64.

Osiguraniku koji ostvari naknadu prema propisima o zdravstvenom osiguranju i za vreme porodiljskog odsustva, za izračunavanje godišnjeg ličnog koeficijenta, za vreme ostvarivanja ovih naknada, uzima se ta naknada.

Osiguraniku koji je u periodu od 1. januara 1970. godine do 31. decembra 2002. godine ostvario naknadu zarade prema propisima o zdravstvenom osiguranju i za vreme porodiljskog odsustva, prema propisima o porodiljskom odsustvu, za period primanja

naknade, iznos naknade se izračunava na osnovu ličnog koeficijenta po jednom času rada za period za koji je ostvarena zarada, odnosno osnovica osiguranja i množi brojem časova provedenih na bolovanju.

Osiguraniku koji je u periodu od 1. januara 1970. godine do 31. decembra 2002. godine ostvario naknadu zarade za vreme porodiljskog odsustva prema propisima o porodiljskom odsustvu i naknadu zarade za vreme bolovanja prouzrokovanog povredom na radu, ukoliko je to za njega povoljnije, za period primanja naknade, godišnji lični koeficijent se izračunava kao odnos ostvarene zarade za časove provedene na radu iz godine u kojoj se ostvaruje naknada, prema prosečnoj zaradi zaposlenih u Republici za tu godinu, koja odgovara vremenu za koji je zarada ostvarena.

Deo godišnjeg ličnog koeficijenta iz ovog člana zajedno sa delom godišnjeg ličnog koeficijenta iz člana 63. ovog zakona čini ukupni godišnji lični koeficijent za kalendarsku godinu.

Član 65.

Osiguraniku koji je u periodu od 1. januara 1970. godine do početka primene ovog zakona, ostvario naknadu zarade prema propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju za izračunavanje godišnjeg ličnog koeficijenta uzima se osnovica od koje je određena ta naknada a u slučaju naknade zbog manje zarade na drugom odgovarajućem poslu za izračunavanje godišnjeg ličneg koeficijenta uzima se i ostvarena naknada.

Član 66.

Osiguraniku kome se ne mogu utvrditi godišnji lični koeficijenti ni za jednu kalendarsku godinu, u smislu člana 63. stav 1. ovog zakona, godišnji lični koeficijent iznosi jedan.

Osiguraniku za koga u matičnoj evidenciji nisu utvrđeni podaci o zaradi, naknadi zarade, odnosno osnovici osiguranja za pojedine kalendarske godine za izračunavanje godišnjeg ličnog koeficijenta uzima se:

1) za period od 1. januara 1970. godine do 31. decembra 1992. godine - prosečna godišnja neto zarada zaposlenih u Republici Srbiji;

2) za period od 1. januara 1994. godine do 31. decembra 1998. godine - iznos garantovane zarade;

3) za period od 1. januara 1999. godine do 31. avgusta 2004. godine - iznos najniže osnovice osiguranja za I i II stepen stručnosti;

4) za period od 1. septembra 2004. godine - iznos najniže mesečne osnovice doprinosa.

Osiguraniku iz stava 2. ovog člana, koji nema utvrđen staž osiguranja za celu kalendarsku godinu, godišnji lični koeficijent utvrđuje se srazmerno stažu osiguranja navršenom u toj kalendarskoj godini.

Član 67.

Lični koeficijent utvrđuje se tako što se zbir godišnjih ličnih koeficijenata iz čl. 63. do 66. ovog zakona podeli sa periodom (godine, meseci i dani) za koje su obračunati, s tim što se svaka godina računa kao 1, svaki mesec kao 0,0833, a svaki dan kao 0,00278.

Kao jedan mesec, u smislu stava 1. ovog člana računa se kalendarski mesec, odnosno 30 dana.

Član 68.

Penzijski staž iz člana 62. ovog zakona iskazan u godinama, mesecima i danima može iznositi najviše 45 godina i računa se na način utvrđen u članu 67. ovog zakona.

Član 69.

Za određivanje visine starosne penzije osiguraniku ženi, navršen staž osiguranja uvećava se za 6%.

Za određivanje visine invalidske penzije, ako je uzrok invalidnosti povreda na radu ili profesionalna bolest, pri utvrđivanju ličnih bodova računa se 40 godina penzijskog staža.

Za određivanje visine invalidske penzije, ako je uzrok invalidnosti bolest ili povreda van rada, pri utvrđivanju ličnih bodova, dodaju se godine penzijskog staža od dana prestanka osiguranja, odnosno ukoliko je osiguranje prestalo pre dana utvrđene invalidnosti, u odnosu na dan utvrđene invalidnosti, tako što se:

1) osiguraniku mlađem od 53 godine života dodaje 2/3 penzijskog staža koji mu nedostaje do navršenih 53 godine života i 1/2 penzijskog staža koja nedostaje osiguraniku ženi od 53 godine života do navršenih 58 godina života, a osiguraniku muškarcu od 53 godine života do navršenih 63 godine života;

2) osiguraniku starijem od 53 godine života dodaje 1/2 penzijskog staža koja nedostaje osiguraniku ženi do navršenih 58 godina života, a osiguraniku muškarcu do navršenih 63 godine života.

Za određivanje visine invalidske penzije osiguraniku ženi, navršen staž osiguranja i penzijski staž iz stava 3. ovog člana, uvećava se za 6%.

Staž iz st. 1, 3. i 4. ovog člana, može se dodati najviše do 40 godina.

Osiguraniku koji ispunjava uslove za sticanje prava na invalidsku penziju u pogledu penzijskog staža i kod koga je invalidnost prouzrokovana delimično povredom na radu ili profesionalnom bolešću a delimično bolešću ili povredom van rada, određuje se jedna invalidska penzija koja se sastoji od srazmernih delova određenih po osnovu povrede na radu ili profesionalne bolesti, odnosno po osnovu bolesti ili povrede van rada prema njihovom uticaju na ukupnu invalidnost, s tim što tako obračunata penzija ne može iznositi više od penzije određene sa 40 godina penzijskog staža.

Osiguraniku kod koga je invalidnost prouzrokovana delimično povredom na radu ili profesionalnom bolešću, a delimično povredom van rada ili bolešću i koji ispunjava uslove za sticanje prava na invalidsku penziju samo po osnovu invalidnosti prouzrokovane povredom na radu ili profesionalnom bolešću invalidska penzija se određuje u procentu sa kojim je na ukupnu invalidnost uticala povreda na radu ili profesionalna bolest.

Član 70.

Vrednost opšteg boda je nominalni iznos koji predstavlja količnik izračunatog zbira penzija i

zbira ličnih bodova svih korisnika starosne i invalidske penzije koji su pravo na penziju ostvarili u periodu od 1. januara 2001. do 30. juna 2002. godine.

Zbir penzija iz stava 1. ovog člana određuje se na osnovu mesečne visine penzija u poslednjem kvartalu 2002. godine.

Zbir ličnih bodova korisnika iz stava 1. ovog člana obračunava se na način utvrđen po odredbama ovog zakona.

Vrednost opšteg boda iz stava 1. ovog člana, usklađuje se na način koji je propisan za usklađivanje penzija.

Usklađenu vrednost opšteg boda objavljuje fond.

1a Prevremena starosna penzija

Član 70a

Visina prevremene starosne penzije određuje se na isti način kao i visina starosne penzije, s tim što se iznos tako određene penzije trajno umanjuje za 0,34% za svaki mesec pre navršenih 65 godina života.

Član 70b

Izuzetno od člana 70a ovog zakona, osiguraniku ženi se prevremena starosna penzija određuje na način kako se određuje starosna penzija, s tim što se iznos te penzije trajno umanjuje za 0,34% za svaki mesec ranijeg odlaska u penziju pre navršenih:

1) u 2015. godini, 60 godina i šest meseci života;

2) u 2016. godini, 61 godinu života;

3) u 2017. godini, 61 godinu i šest meseci života;

4) u 2018. godini, 62 godine života;

5) u 2019. godini, 62 godine i šest meseci života;

6) u 2020. godini, 63 godine života;

7) u 2021. godini, 63 godine i dva meseca života;

8) u 2022. godini, 63 godine i četiri meseca života;

9) u 2023. godini, 63 godine i šest meseci života;

10) u 2024. godini, 63 godine i osam meseci života;

11) u 2025. godini, 63 godine i deset meseci života;

12) u 2026. godini, 64 godine života;

13) u 2027. godini, 64 godine i dva meseca života;

14) u 2028. godini, 64 godine i četiri meseca života;

15) u 2029. godini, 64 godine i šest meseci života;

16) u 2030. godini, 64 godine i osam meseci života;

17) u 2031. godini, 64 godine i deset meseci života.

Član 70v

Iznos prevremene starosne penzije utvrđen u skladu sa čl. 70a i 70b ovog zakona umanjuje se najviše do 20,4%.

2. Porodična penzija

Član 71.

Porodična penzija određuje se od starosne, prevremene starosne penzije ili invalidske penzije koja bi osiguraniku pripadala u času smrti, odnosno od penzije koja je korisniku pripadala u času smrti, u procentu koji se utvrđuje prema broju članova porodice koji imaju pravo na tu penziju, i to:

1) ako penzija pripada samo članovima uže porodice ili samo članovima šire porodice umrlog osiguranika odnosno korisnika prava određuje se u sledećim procentima:

- za jednog člana 70%;

- za dva člana 80%;

- za tri člana 90%;

- za četiri člana ili više članova 100%.

2) ako penzija pripada i članovima uže porodice i članovima šire porodice umrlog osiguranika odnosno korisnika prava, članovima uže porodice određuje se porodična penzija prema tački 1) ovog stava, a članovima šire porodice pripada ostatak do iznosa starosne, prevremene starosne penzije ili invalidske penzije iz ovog stava.

Ako pravo na porodičnu penziju imaju bračni drug i razvedeni bračni drug umrlog osiguranika, odnosno korisnika prava, određuje se jedna porodična penzija u visini koja pripada za jednog člana porodice i deli se u jednakim iznosima.

Porodična penzija iz člana 15. ovog zakona određuje se u iznosu od 100% penzije koja bi osiguraniku pripadala u času smrti.

Član 72.

Kao najmanji osnov za određivanje porodične penzije uzima se starosna penzija, prevremena starosna penzija umrlog osiguranika, odnosno korisnika prava, određena za penzijski staž od 20 godina.

Ukupan iznos porodične penzije ne može preći najviši iznos starosne, prevremene starosne penzije odnosno invalidske penzije.

Član 73.

Deca bez oba roditelja imaju pravo, pored porodične penzije po jednom roditelju, i na porodičnu penziju po drugom roditelju.

Penzije iz stava 1. ovog člana određuju se kao jedna penzija, čiji iznos ne može preći najviši iznos penzije, utvrđen u skladu s ovim zakonom.

3. Novčana naknada za telesno oštećenje

Član 74.

Visina novčane naknade za telesno oštećenje određuje se od osnova koji čini osnov za zatečene korisnike prava na novčanu naknadu za telesno oštećenje u Republičkom fondu za penzijsko i invalidsko osiguranje zaposlenih, u procentu telesnog oštećenja utvrđenom u članu 39. ovog zakona.

Novčana naknada za telesno oštećenje pripada u stalnom mesečnom iznosu.

4. Naknada pogrebnih troškova

Član 75.

Naknada pogrebnih troškova pripada u visini jedne i po prosečne penzije u fondu u prethodnom kvartalu, u odnosu na dan smrti korisnika.

4a Novčana naknada za pomoć i negu drugog lica

Član 75a

Visina novčane naknade za pomoć i negu drugog lica određuje se u visini iznosa usklađene novčane naknade za pomoć i negu zatečenih korisnika ovog prava u osiguranju zaposlenih.

5. Najniži i najviši iznos penzije

Član 76*

Najniži iznos penzije pripada osiguraniku koji ostvari pravo na starosnu, prevremenu starosnu penziju, odnosno invalidsku penziju ako mu je ta penzija manja od iznosa penzije utvrđene po odredbama ovog člana.

Najniži iznos penzije u osiguranju zaposlenih i u osiguranju samostalnih delatnosti vanredno se usklađuje od 1. januara 2011. godine za procenat kojim se obezbeđuje da učešće najnižeg iznosa penzije za januar 2011. godine u prosečnoj zaradi bez poreza i doprinosa zaposlenih na teritoriji Republike Srbije u 2010. godini bude veće za jedan procentni poen u odnosu na učešće najnižeg iznosa penzije isplaćene za 2010. godinu u prosečnoj zaradi bez poreza i doprinosa zaposlenih na teritoriji Republike Srbije u 2010. godini. Ovako usklađen iznos dalje

se usklađuje u skladu sa ovim zakonom.

Najniži iznos starosne, odnosno invalidske penzije za osiguranike poljoprivrednike utvrđuje se u iznosu od 9.000 dinara na dan 1. januara 2011. godine. Ovako utvrđen najniži iznos penzije dalje se usklađuje na način na koji se usklađuju penzije, u skladu sa ovim zakonom.

Ako osiguranik ima navršen staž osiguranja po različitim osnovama, najniži iznos penzije za osiguranike poljoprivrednike utvrđuje se kada je pretežan staž osiguranja navršen u osiguranju poljoprivrednika.

Ako najniži iznos penzije iz stava 1. ovog člana isplaćene u osiguranju zaposlenih za prethodnu godinu iznosi manje od 27% od iznosa prosečne zarade zaposlenih bez poreza i doprinosa na teritoriji Republike u prethodnoj godini, za korisnike u osiguranju zaposlenih i u osiguranju samostalnih delatnosti najniži iznos penzije vanredno se usklađuje od 1. januara tekuće godine za procenat kojim se obezbeđuje da se najniži iznos penzije za prethodnu godinu dovede na nivo od 27% prosečne zarade bez poreza i doprinosa u prethodnoj godini.

*Odredbe člana 76. stav 5. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni glasnik RS", br. 34/2003, 64/2004 - odluka USRS, 84/2004 - dr. zakon, 85/2005, 101/2005 - dr. zakon, 63/2006 - odluka USRS, 5/2009, 107/2009) primenjivale su se zaključno sa 31. 12. 2015, saglasno odredbi člana 76. Zakona o izmenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni glasnik RS", br. 101/2010).

Član 77.

Osiguraniku koji je ostvario pravo na inostrani deo penzije prema međunarodnom ugovoru pripada iznos u visini razlike do najnižeg iznosa penzije ako mu je iznos penzije, utvrđen po ovom zakonu, i inostrane penzije obračunate prema važećem deviznom kursu na dan ostvarivanja prava, manji od iznosa najniže penzije određene prema članu 76. ovog zakona.

Član 78.

Najviši iznos penzije određuje se tako što lični koeficijent ne može iznositi više od 3,8.

6. Starosna i invalidska penzija za određene kategorije osiguranika

Član 79.

Osiguraniku iz člana 43. ovog zakona, starosna odnosno invalidska penzija određuje se u skladu sa odredbama člana 61. ovog zakona, a lični bodovi utvrđuju se na način predviđen čl. 62. do 70. ovog zakona.

Izuzetno od člana 63. stav 1, člana 64. st. 2 i 3. i člana 65. ovog zakona, osiguraniku iz člana 43. ovog zakona, za izračunavanje godišnjeg ličnog koeficijenta ne uzima se period od 1. januara 1970. godine već period od 1. januara 1996. godine.

Iznos penzije utvrđen na način iz st. 1. i 2. ovog člana uvećan za 20%, predstavlja ukupan iznos penzije za osiguranike iz člana 43. ovog zakona.

Na način iz stava 2. ovog člana utvrđuje se godišnji lični koeficijent i za druge zaposlene u Ministarstvu unutrašnjih poslova, pripadnike Bezbednosno-informativne agencije, pripadnike Vojnobezbednosne i Vojnoobaveštajne agencije pod uslovom da u tom organu imaju navršenih najmanje 20 godina staža osiguranja.

Iznos penzije iz st. 1. do 4. ovog člana ne može biti veći od iznosa utvrđenog u članu 78. ovog zakona.

IX USKLAĐIVANJE PENZIJE I NOVČANE NAKNADE

Član 80.

Penzija se od 1. aprila tekuće godine usklađuje sa kretanjem potrošačkih cena na teritoriji Republike Srbije u prethodnih šest meseci.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, ako bruto domaći proizvod u prethodnoj kalendarskoj godini realno poraste iznad 4%, penzija se usklađuje od 1. aprila tekuće godine u procentu koji predstavlja zbir procenta rasta, odnosno pada potrošačkih cena na teritoriji Republike Srbije u prethodnih šest meseci i procenta koji predstavlja razliku između realne stope rasta bruto domaćeg proizvoda u prethodnoj kalendarskoj godini i stope od 4%.

Penzija se od 1. oktobra tekuće godine usklađuje sa kretanjem potrošačkih cena na teritoriji Republike Srbije u prethodnih šest meseci.

Isplata usklađene penzije teče od isplate aprilske odnosno oktobarske penzije.

Usklađivanje penzije vrši se na osnovu podataka republičkog organa nadležnog za poslove statistike o kretanju potrošačkih cena za period oktobar prethodne godine - mart tekuće godine, odnosno za period april - septembar tekuće godine, kao i o kretanju bruto domaćeg proizvoda.

Član 80a

Izuzetno od člana 80. st. 1. do 3. ovog zakona, penzija se usklađuje:

- u aprilu 2014. godine, tako što će se povećati za 0,5%;

- u oktobru 2014. godine, tako što će se povećati za 1%.

Ako, u skladu sa zakonom kojim se uređuje budžetski sistem, do 1. jula 2014. godine ne bude donet propis kojim će se urediti ujednačavanje nivoa plata, odnosno zarada zaposlenih u javnom sektoru, usklađivanje penzije u oktobru 2014. godine neće se vršiti na način propisan stavom 1. ovog člana, već će se vršiti u skladu sa propisima kojima se uređuje budžetski sistem.

Član 80b

Izuzetno od člana 80. ovog zakona, za vreme primene Zakona o privremenom uređivanju načina isplate penzija ("Službeni glasnik RS", broj 116/14) penzije se mogu povećavati samo u skladu sa zakonom kojim se uređuje budžetski sistem i zakonom kojim se uređuje budžet.

Član 81.

Novčane naknade usklađuju se na način predviđen za usklađivanje penzija.

X OSTVARIVANJE I KORIŠĆENJE PRAVA IZ PENZIJSKOG I INVALIDSKOG OSIGURANJA

1. Ostvarivanje prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja

Član 82.

Prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja ostvaruju se kod fonda.

Član 82a

Pravo na starosnu penziju, prevremenu starosnu penziju ostvaruje se posle prestanka osiguranja.

Prestankom osiguranja u smislu stava 1. ovog člana smatra se i raniji prestanak osiguranja, ako se lice u trenutku podnošenja zahteva nalazi u osiguranju, ako su uslovi za sticanje prava na starosnu penziju, prevremenu starosnu penziju isti u trenutku podnošenja zahteva i ranijeg prestanka osiguranja.

Prestankom osiguranja u smislu stava 1. ovog člana za osiguranika koji istovremeno ispunjava uslove za osiguranje po više osnova smatra se prestanak osiguranja po osnovu koga je prioritetno osiguran u skladu sa članom 10. ovog zakona.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, osiguranici iz člana 12. stav 1. tačka 1) ovog zakona koji obavljaju delatnost u skladu sa zakonom kojim se uređuje rad privatnih preduzetnika, pravo na starosnu penziju, prevremenu starosnu penziju mogu ostvariti ispunjenjem uslova za sticanje prava na starosnu penziju.

Član 83.

Brisan.

Član 84.

Prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja ostvaruju se od dana podnetog zahteva, a najranije šest meseci pre tog dana.

Prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja koja se ostvaruju u fondu obezbeđuju se u postupku predviđenom zakonom kojim je uređen opšti upravni postupak, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

Član 85.

Penzijski staž i zarade, naknade, ugovorne naknade, odnosno osnovice osiguranja, kao i druge činjenice od uticaja na sticanje i utvrđivanje prava, osim nalaza, mišljenja i ocene organa veštačenja, uzimaju se u obzir pri ostvarivanju prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, na osnovu podataka utvrđenih u matičnoj evidenciji.

Penzijski staž se ne može utvrđivati na osnovu izjava svedoka.

Član 86.

Pitanje naknade dela penzije u slučaju kada je penzijski staž utvrđen kod fonda vojnih osiguranika posle 1. januara 1973. godine i kod fonda regulisaće se sporazumom tih fondova.

Član 87

Brisan.

Član 88.

Postupak za ostvarivanje prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja i za utvrđivanje penzijskog staža pokreće se na zahtev osiguranika, odnosno na zahtev člana porodice za ostvarivanje prava na porodičnu penziju.

U postupku iz stava 1. ovog člana fond je dužan da osiguranicima i korisnicima prava pruža stručnu pomoć.

Korisnik prava je dužan da fondu blagovremeno prijavi promenu koja je od uticaja na pravo odnosno obim korišćenja tog prava.

Čl. 89. i 90.

Brisani.

Član 91.

Činjenice koje se, u skladu sa zakonom, ne utvrđuju u matičnoj evidenciji, a koje su od značaja za ostvarivanje prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, utvrđuju se u postupku rešavanja o tim pravima.

Član 92.

U postupku za ostvarivanje prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja u fondu obezbeđuje se dvostepenost.

Član 93.

Kada je za rešavanje o pravu iz penzijskog i invalidskog osiguranja potrebno utvrđivanje postojanja invalidnosti, telesnog oštećenja, potrebe za pomoći i negom drugog lica uzroka invalidnosti i telesnog oštećenja, potpune nesposobnosti za rad i nesposobnosti za samostalan život i rad, fond rešenjem utvrđuje te činjenice na osnovu nalaza, mišljenja i ocene organa veštačenja čije se obrazovanje i način rada uređuje opštim aktom fonda.

Nalaz, mišljenje i ocena iz stava 1. ovog člana podleže kontroli koju vrši organ fonda utvrđen opštim aktom iz stava 1. ovog člana.

Na akt iz stava 1. ovog člana saglasnost daje ministar nadležan za poslove penzijskog i invalidskog osiguranja i ministar nadležan za poslove zdravlja.

U obavljanju kontrole iz stava 2. ovog člana, može se dati saglasnost ili primedba. Primedba kojom se ukazuje na uočene nedostatke i daje uputstvo za njihovo otklanjanje, obavezna je za organe koji su vršili veštačenje.

Član 94.

Postupak za ostvarivanje prava po osnovu invalidnosti pokreće se na zahtev osiguranika na

osnovu predloga za utvrđivanje invalidnosti, u skladu sa opštim aktom fonda.

Predlog iz stava 1. ovog člana daje izabrani lekar, u skladu sa zakonom.

Član 94a

Ako je osiguranik, u toku privremene sprečenosti za rad, podneo zahtev za pokretanje postupka za ostvarivanje prava po osnovu invalidnosti, ili je od strane izabranog lekara, odnosno lekarske komisije, u skladu sa zakonom, upućen na ocenu radne sposobnosti, Fond obezbeđuje sredstva za isplatu naknade zarade zbog privremene sprečenosti za rad počev od 61. dana od dana pokretanja postupka, ukoliko je utvrđen gubitak radne sposobnosti.

Član 95.

Postupak za ostvarivanje prava na novčanu naknadu za telesno oštećenje i prava na novčanu naknadu za pomoć i negu drugog lica pokreće se na zahtev osiguranika odnosno korisnika prava, na osnovu medicinske dokumentacije.

Postupak za ostvarivanje prava na novčanu naknadu za telesno oštećenje i prava na novčanu naknadu za pomoć i negu drugog lica pokreće se i po službenoj dužnosti na osnovu mišljenja organa veštačenja datog prilikom veštačenja o invalidnosti, u skladu sa opštim aktom fonda.

Član 96.

Promene u stanju invalidnosti koje su od uticaja na pravo na invalidsku penziju priznatu pravosnažnim rešenjem, utvrđuju se u postupku pokrenutom na zahtev osiguranika, odnosno po službenoj dužnosti.

Fond određuje obavezan kontrolni pregled korisnika prava, najkasnije u roku od tri godine od dana utvrđivanja invalidnosti, osim u slučajevima predviđenim opštim aktom fonda.

Na akt iz stava 2. ovog člana saglasnost sporazumno daju ministar nadležan za poslove penzijskog i invalidskog osiguranja i ministar nadležan za poslove zdravlja.

Član 97.

Kao dan nastanka invalidnosti, telesnog oštećenja i potrebe za pomoći i negom drugog lica uzima se dan kada je na osnovu pregleda dat nalaz, mišljenje i ocena organa veštačenja u prvostepenom postupku, odnosno neki raniji dan za koji postoji odgovarajuća medicinska dokumentacija.

Član 98.

Rešenje o pravima iz penzijskog i invalidskog osiguranja i o penzijskom stažu donosi organ fonda određen opštim aktom fonda.

Prvostepeno rešenje iz stava 1. ovog člana podleže prethodnoj kontroli koju vrši organ utvrđen opštim aktom fonda.

Član 99.

Protiv prvostepenog rešenja može se izjaviti žalba organu određenom opštim aktom fonda u

roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

Žalba ne odlaže izvršenje rešenja osim ako se njom pobija utvrđena invalidnost.

Član 100.

Prvostepeno rešenje fonda podleže reviziji koju vrši organ određen opštim aktom fonda.

Revizijom se može ispitati i pravilnost nalaza, mišljenja i ocene koje daju organi veštačenja.

Revizija ne odlaže izvršenje rešenja.

Član 101.

Ako je protiv prvostepenog rešenja izjavljena žalba, o reviziji i žalbi rešava se istim rešenjem.

Ako protiv prvostepenog rešenja nije izjavljena žalba, a revizija ne bude izvršena u roku od tri meseca od dana isteka roka za žalbu, smatra se da je revizija izvršena i data saglasnost na to rešenje.

Član 102.

U vršenju revizije na prvostepeno rešenje može se dati saglasnost, odnosno prvostepeno rešenje može se izmeniti, poništiti ili ukinuti.

Ako je prvostepeno rešenje poništeno ili ukinuto, revizijom se ispituje samo da li je novo rešenje u skladu sa razlozima zbog kojih je ranije prvostepeno rešenje poništeno ili ukinuto.

Član 103.

Protiv rešenja fonda donetog po žalbi, odnosno u vršenju revizije o pravima iz penzijskog i invalidskog osiguranja i protiv konačnog rešenja o podacima utvrđenim u matičnoj evidenciji, može se pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda.

Član 104.

Protiv konačnog rešenja fonda, u slučajevima kada nisu ispunjeni uslovi za ponavljanje postupka po zakonu kojim je uređen opšti upravni postupak, ili su protekli rokovi za ponavljanje postupka po tom zakonu, postupak se može ponoviti:

1) ako se sazna za nove činjenice, odnosno nađe ili stekne mogućnost da se upotrebe novi dokazi koji bi sami, ili u vezi sa već upotrebljenim dokazima, mogli dovesti do drugačijeg rešenja;

2) kada je propušteno da se u ranijem postupku iznese neka činjenica, odnosno dokaz koji može dovesti do drugačijeg rešenja.

Ponavljanje postupka pokreće se na predlog osiguranika ili po službenoj dužnosti.

Ako je predlog za ponavljanje postupka podnet, odnosno postupak ponavljanja pokrenut u roku od pet godina od dana dostavljanja rešenja osiguraniku, u ponovljenom postupku primenjuju se propisi koji su važili u vreme donošenja rešenja po kome se postupak ponavlja.

Ako je predlog podnet, odnosno postupak ponavljanja pokrenut po isteku tog roka, u ponovljenom postupku primenjuju se propisi koji važe u vreme podnošenja predloga za ponavljanje postupka, odnosno u vreme pokretanja tog postupka po službenoj dužnosti.

Na osnovu podataka pribavljenih u ranijem i ponovljenom postupku, nadležni organ novim rešenjem može ranije rešenje koje je bilo predmet ponavljanja ostaviti na snazi ili ga zameniti novim rešenjem kojim se ukida ranije rešenje.

Član 105.

Pravosnažno rešenje fonda može se izmeniti novim rešenjem ako je njime povređen zakon ili opšti akt fonda na štetu osiguranika odnosno korisnika prava ili ako je o nekom pravnom pitanju docnije zauzeto pravno shvatanje povoljnije za osiguranika.

Novo rešenje će se doneti i ako se sazna za činjenice koje su od uticaja na pravo osiguranika, a koje su nastale posle donošenja rešenja.

Prava utvrđena rešenjem donetim u postupku izmene pripadaju od prvog dana narednog meseca od dana podnošenja zahteva za izmenu rešenja, odnosno od dana donošenja rešenja u postupku za izmenu pokrenutom po službenoj dužnosti.

Kod ponovnog rešavanja o pravu osiguranika odnosno korisnika prava, prema stavu 1. ovog člana primenjuju se propisi koji su važili u času donošenja konačnog rešenja. Ako se rešava o pravu prema stavu 2. ovog člana primeniće se propisi koji važe u vreme pokretanja postupka.

Član 106.

U sporovima sukoba nadležnosti u postupku za ostvarivanje prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja do kojih dođe između fonda i poslodavaca, nadležan je Vrhovni kasacioni sud.

2. Korišćenje prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja

Član 107.

Brisan.

Član 108.

Penzije i novčane naknade utvrđuju se u mesečnom iznosu i isplaćuju unazad.

Korisnik penzije i novčane naknade može da ovlasti drugo lice da u njegovo ime prima penziju ili novčanu naknadu.

Ovlašćenje iz stava 2. ovog člana važi najduže 12 meseci od dana njegovog izdavanja i može se produžiti.

Korisnik penzije i novčane naknade dužan je da, na zahtev Fonda, dostavi uverenje o životu.

Član 109.

Fond je dužan da korisniku prava isplaćuje iznose koji mu pripadaju u mestu njegovog prebivališta u Republici Srbiji.

Član 110.

Prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja prestaju kada, u toku njihovog korišćenja, prestanu da postoje uslovi za sticanje i ostvarivanje tih prava.

Prava iz stava 1. ovog člana prestaju i kad korisnik ostvari pravo iz ovog osiguranja kod organizacije za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje države koja je formirana na području prethodne Jugoslavije, ako međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno.

Korisniku penzije iz stava 2. ovog člana koji ispunjava uslove za sticanje prava na penziju propisane ovim zakonom ponovo se utvrđuje pravo na penziju, pri čemu se ne uzima u obzir penzijski staž na osnovu koga je organizacija za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje države formirane na području prethodne Jugoslavije utvrdila pravo na penziju.

Član 111.

Starosna penzija, prevremena starosna penzija isplaćuje se od dana ispunjenja uslova, ako je zahtev podnet u roku od šest meseci od dana ispunjenja uslova propisanih za sticanje prava, odnosno od dana prestanka osiguranja, a ako je zahtev podnet po isteku toga roka, od dana podnošenja zahteva i za šest meseci unazad.

Porodična penzija isplaćuje se od dana utvrđenog u stavu 1. ovog člana, pod uslovom da podnosilac zahteva u tom periodu nije bio u osiguranju.

Član 112.

Osiguraniku koji pravo na invalidsku penziju ostvaruje u postupku pokrenutom u toku trajanja osiguranja, invalidska penzija isplaćuje se od dana prestanka osiguranja, a najranije od dana dostavljanja pravosnažnog rešenja o utvrđenoj invalidnosti poslodavcu.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, invalidska penzija isplaćuje se i pre pravosnažnosti rešenja o utvrđenoj invalidnosti u slučaju prestanka osiguranja zbog prestanka potrebe za radom lica, kao i prestanka zaposlenja zbog stečaja, likvidacije, odnosno u svim slučajevima prestanka rada poslodavca, a najranije šest meseci unazad od dana podnošenja zahteva, ako je invalidnost postojala pre podnošenja zahteva.

Kada se pravo na invalidsku penziju ostvaruje posle prestanka zaposlenja odnosno osiguranja, a invalidnost je postojala pre podnošenja zahteva, invalidska penzija isplaćuje se od dana nastanka invalidnosti, ali najviše za šest meseci unazad od dana podnošenja zahteva.

Član 113.

Novčana naknada za telesno oštećenje isplaćuje se od dana nastanka telesnog oštećenja, ali najviše za šest meseci unazad od dana podnošenja zahteva, ako je telesno oštećenje postojalo pre podnošenja zahteva.

Član 114.

Osiguranik odnosno korisnik prava na novčanu naknadu za telesno oštećenje koji po posebnim propisima stekne pravo na novčanu naknadu po osnovu istog telesnog oštećenja može po sopstvenom izboru da koristi samo jedno od tih prava, ako posebnim propisima

nije drukčije određeno.

Član 115.

Ako u stanju invalidnosti, odnosno stepenu telesnog oštećenja nastupe promene koje su od uticaja na utvrđena prava, ta prava prestaju, menjaju se odnosno stiču se nova prava, i to:

1) ako je promena utvrđena na zahtev osiguranika - od prvog dana narednog meseca po podnošenju zahteva;

2) ako je promena utvrđena na zahtev osiguranika nastala posle podnetog zahteva - od prvog dana narednog meseca posle nastale promene;

3) ako je promena utvrđena po službenoj dužnosti od prvog dana narednog meseca po donošenju prvostepenog rešenja o određivanju prava po osnovu utvrđene promene.

Član 116.

Porodična penzija isplaćuje se kao jedna penzija i kada je određena za više korisnika, ako korisnici ne zahtevaju da im se penzija isplaćuje odvojeno.

Ako porodična penzija pripada samo članovima uže porodice ili samo članovima šire porodice, a neki od njih žive odvojeno, ukupna porodična penzija deli se na jednake delove.

Ako porodična penzija pripada i članovima uže porodice i članovima šire porodice, a neki od njih žive odvojeno, ta penzija se prethodno deli na deo koji pripada članovima uže porodice i deo koji pripada članovima šire porodice, pa se svaki deo dalje raspoređuje na jednake delove.

Član 117.

Ako porodičnu penziju koriste dva ili više članova porodice, pa nekom od njih prestane pravo na penziju, ostalim članovima koji imaju pravo na porodičnu penziju ponovo se određuje visina penzije. Tako određena visina penzije pripada od prvog narednog dana u odnosu na dan kada je korisniku prestalo pravo na penziju.

Korisniku porodične penzije koji stekne svojstvo osiguranika obustavlja se isplata porodične penzije.

Korisniku porodične penzije, koji stekne svojstvo osiguranika po osnovu člana 11. tač. 9) i 10) i člana 12. stav 1. tačka 3) ovog zakona, obustavlja se isplata porodične penzije, nakon utvrđivanja staža osiguranja za period utvrđenog staža osiguranja.

Izuzetno od st. 2. i 3. ovog člana, korisniku porodične penzije ne obustavlja se isplata porodične penzije u slučaju kada je ostvario ugovorenu naknadu na mesečnom nivou u iznosu nižem od najniže osnovice u osiguranju zaposlenih, važeće u momentu uplate doprinosa.

Ako se isplata porodične penzije obustavi, ili ako pravo koje pripada pojedinom članu porodice miruje, porodična penzija se ponovo ne određuje.

Ako se korisniku porodične penzije, zbog zaposlenja, odnosno obavljanja delatnosti po

osnovu koje je obavezno osiguran ili zbog korišćenja starosne, prevremene starosne penzije ili invalidske penzije, ne isplaćuje porodična penzija koja mu pripada, ostalim članovima uže porodice isplaćuje se za to vreme porodična penzija u visini koja se određuje kao da korisnik penzije nema pravo na porodičnu penziju.

Član 118.

Pravo na porodičnu penziju prestaje članu porodice koji usled nastale promene više ne ispunjava uslove za sticanje i korišćenje tog prava.

Pravo na porodičnu penziju prestaje članu porodice ako je pravosnažnom presudom osuđen za smrt lica po osnovu koga ostvaruje, odnosno koristi pravo.

Član 119.

Ako osiguranik, odnosno korisnik penzije, stekne pravo na dve ili više penzija na teritoriji Republike, može koristiti samo jednu od tih penzija, i to po sopstvenom izboru.

Član 120.

Osiguranik koji sam plaća doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje, ako nisu uplaćeni svi dospeli iznosi doprinosa, prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja ostvaruje i koristi srazmerno periodima osiguranja za koje su uplaćeni doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje.

Fond će izvršiti obustavu 1/3 mesečnog iznosa penzije utvrđene u stavu 1. ovog člana, sve dok se na taj ili drugi način ne namire neuplaćeni dospeli iznosi doprinosa.

Po namirenju neuplaćenih dospelih iznosa doprinosa, osiguranik iz stava 1. ovog člana ostvaruje prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja na osnovu ukupnog staža počev od dana sticanja prava iz stava 1. ovog člana.

Član 121.

Korisnik starosne penzije, prevremene starosne penzije koji se zaposli na teritoriji Republike, odnosno obavlja samostalnu delatnost po osnovu koje je obavezno osiguran na teritoriji Republike, ima pravo po prestanku tog zaposlenja odnosno obavljanja te samostalne delatnosti, na ponovno određivanje penzije ako je bio u osiguranju najmanje godinu dana.

Korisniku prava iz stava 1. ovog člana utvrđuje se povoljniji iznos penzije.

Član 122.

Dospeli mesečni iznosi novčanih davanja na osnovu utvrđenih prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja ne isplaćuju se korisniku koji se bez opravdanih razloga u određenom roku ne odazove pozivu za pregled radi ponovnog utvrđivanja stanja invalidnosti, stepena telesnog oštećenja, za sve vreme dok se ne odazove pozivu.

Mesečni iznosi obustavljeni prema stavu 1. ovog člana isplaćuju se naknadno korisniku koji se odazove pozivu u roku od 30 dana od dana određenog za pregled.

Korisniku koji se odazove pozivu po isteku roka iz stava 2. ovog člana, obustavljeni mesečni

iznosi primanja ne isplaćuju se, a isplata primanja uspostavlja se od prvog dana narednog meseca posle odazivanja pozivu.

Član 123.

Dospeli mesečni iznosi penzije, novčanih naknada, koji nisu mogli biti isplaćeni zbog okolnosti koje je prouzrokovao korisnik, naknadno će se isplatiti najviše za 12 meseci unazad računajući od dana kada, po prestanku delovanja tih okolnosti, korisnik podnese zahtev za isplatu.

Član 124.

Fond isplaćuje penziju, odnosno novčanu naknadu korisniku prava koji ima prebivalište u inostranstvu, u skladu sa međunarodnim ugovorom, odnosno pod uslovom reciprociteta.

Član 124a

Pravo na novčanu naknadu za pomoć i negu drugog lica ne može se ostvariti ako se pravo na takvu novčanu naknadu ostvaruje po drugom osnovu.

XI MATIČNA EVIDENCIJA O OSIGURANICIMA I KORISNICIMA PRAVA IZ PENZIJSKOG I INVALIDSKOG OSIGURANJA

Član 125.

Fond vodi matičnu evidenciju o osiguranicima, obveznicima plaćanja doprinosa i korisnicima prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, matičnu evidenciju za zaposlene u organu nadležnom za unutrašnje poslove vodi taj organ odnosno Bezbedonosno-informativna agencija za njene pripadnike, na način utvrđen ovim zakonom.

Fond vrši kontrolu vođenja evidencije iz stava 2. ovog člana.

Član 126.

Matična evidencija se vodi po propisanim jedinstvenim metodološkim principima.

Podaci se unose u matičnu evidenciju prema propisanom jedinstvenom kodeksu šifara.

Podaci se unose u matičnu evidenciju na osnovu prijava podnesenih na propisanim obrascima koje se mogu dostavljati i putem sredstava za elektronsku obradu podataka, odnosno u elektronskoj formi, u skladu sa zakonom.

Akte odnosno obrasce iz st. 1. do 3. ovog člana propisuje Vlada Republike Srbije.

Član 127.

Matična evidencija ustrojava se unošenjem podataka o osiguraniku na osnovu prijave na osiguranje.

Član 128.

U matičnu evidenciju unose se podaci o:

1) osiguranicima;

2) korisnicima prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja;

3) obveznicima plaćanja doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje.

Član 129.

U matičnu evidenciju unose se sledeći podaci o osiguranicima:

1) prezime i ime;

2) jedinstveni matični broj građana i poreski identifikacioni broj;

3) pol;

4) dan, mesec i godina rođenja;

5) zanimanje;

6) školska sprema;

7) osnov osiguranja;

8) datum sticanja i prestanka svojstva osiguranika;

8a) o mirovanju svojstva osiguranika poljoprivrednika, odnosno utvrđenim periodima mirovanja osiguranja;

9) o stažu osiguranja, zaradama, naknadama zarada, odnosno osnovicama osiguranja, ugovorenim naknadama i drugim naknadama koje služe za određivanje visine prava;

10) o broju meseci, odnosno dana provedenih na radu i broju meseci, odnosno dana za koje su isplaćene naknade;

11) o visini uplaćenog doprinosa;

12) da li je osiguranik korisnik penzije;

13) o obvezniku plaćanja doprinosa;

14) o penzijskom stažu - po vrstama;

15) o osiguranicima s telesnim oštećenjem od najmanje 70%, vojnim invalidima od prve do šeste grupe, civilnim invalidima rata od prve do šeste grupe, slepim licima i licima obolelim od distrofije ili srodnih mišićnih i neuromišićnih oboljenja, paraplegije, cerebralne i dečije paralize i multipleks skleroze.

Za osiguranike koji rade na radnim mestima, odnosno poslovima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem, u matičnoj evidenciji evidentiraju se podaci o stažu

osiguranja, odnosno o vremenu provedenom na tim radnim mestima, odnosno poslovima i stepenu uvećanja staža.

Osiguranicima koji nemaju jedinstven matični broj građana fond određuje lični broj.

Član 130.

U matičnu evidenciju, pored podataka iz člana 129. stav 1. tač. 1) do 4) ovog zakona, unose se i sledeći podaci o korisnicima prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja:

1) o vrsti penzije;

2) o pravnom osnovu za utvrđivanje penzije;

3) o datumu sticanja prava na penziju i datumu početka isplate, obustave i ponovne isplate penzije, kao i o pravnom osnovu za obustavu, odnosno ponovnu isplatu penzije;

4) o invalidnosti, uzroku invalidnosti i dijagnozi;

5) o iznosu penzije na dan ostvarivanja prava.

U matičnu evidenciju unose se i podaci o srodstvu korisnika porodične penzije sa umrlim osiguranikom, odnosno korisnikom penzije po osnovu koga je ostvareno pravo na porodičnu penziju.

Član 131.

Fond određuje obveznicima plaćanja doprinosa registarski broj.

Registarski broj iz stava 1. ovog člana sastoji se od oznake kategorije osiguranika, opštine, tekućeg rednog broja registra i kontrolnog broja.

Član 132.

Prijave podataka za matičnu evidenciju podnose fondu:

1) poslodavac:

(1) prijave podataka o obvezniku plaćanja doprinosa koje obuhvataju prijave početka i prijave prestanka poslovanja;

(2) prijavu na osiguranje i odjavu osiguranja, za osiguranike iz člana 11. tač. 1) do 6) i tač. 8) do 11) i člana 12. stav 1. tačka 3) ovog zakona;

(3) prijave podataka za utvrđivanje staža osiguranja, zarade i naknade zarade koje služe za utvrđivanje godišnjeg ličnog koeficijenta za osiguranike zaposlene i visine uplaćenog doprinosa;

(4) prijave promena podataka iz odredaba podtač. (1) do (3) ove tačke;

(5) prijavu o uplati doprinosa po osnovu ugovorene naknade odnosno naknade po osnovu ugovora o dopunskom radu i visini te naknade;

2) nadležni organ (opštinska uprava odnosno organ nadležan za vođenje registra privrednih subjekata) - prijavu na osiguranje i odjavu osiguranja za osiguranike koji, u skladu sa zakonom, samostalno obavljaju privrednu delatnost i osiguranike poljoprivrednike, kao i prijavu promene tih podataka;

3) organ nadležan za poslove javnih prihoda - prijave podataka za osnovice osiguranja koje služe za utvrđivanje godišnjeg ličnog koeficijenta i visini uplaćenog doprinosa - za osiguranike samostalnih delatnosti, i osiguranike poljoprivrednike, kao i prijavu promene tih podataka, izuzev za osiguranike iz člana 12. stav 1. tačka 2) koji su u radnom odnosu i tač. 3) do 5);

4) organizacija, savez i udruženje - prijavu na osiguranje i odjavu osiguranja, osim za osiguranike koji samostalno obavljaju privrednu delatnost, kao i prijavu promene tih podataka;

5) osiguranik koji je sam obveznik plaćanja doprinosa, osim osiguranika iz tač. 2) do 4) ovog stava:

(1) prijave podataka o obvezniku plaćanja doprinosa;

(2) prijavu na osiguranje, promenu podataka u toku osiguranja i odjavu osiguranja;

6) organizacija za zapošljavanje:

(1) prijavu na osiguranje i odjavu osiguranja za osiguranike za koje je, u skladu sa zakonom, obveznik plaćanja doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje, kao i prijavu promene tih podataka;

(2) prijave podataka o utvrđenom stažu osiguranja, naknadi zarade i visini uplaćenog doprinosa za lica iz podtačke (1) ove tačke, kao i prijavu promene tih podataka.

7) brisana.

8) nadležni matičar - prijave o smrti korisnika prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja.

Izuzetno od stava 1. tačka 2) ovog člana, ukoliko nadležni organ opštinske uprave ne podnese prijavu na osiguranje, odjavu osiguranja, prijavu promene tih podataka u roku iz člana 144. ovog zakona, Fond po službenoj dužnosti:

1) sačinjava prijavu na osiguranje, odjavu osiguranja, kao i prijavu promene podataka o osiguranju za osiguranike poljoprivrednike na osnovu podataka iz javnih isprava i evidenciji organa nadležnog za vođenje katastra nepokretnosti, organa nadležnog za utvrđivanje poreza na katastarski prihod od poljoprivredne delatnosti, organa nadležnog za vođenje registra poljoprivrednih gazdinstava i opštinskog organa uprave.

Fond po službenoj dužnosti:

1) sačinjava prijavu podataka o utvrđenom stažu osiguranja, zaradi, naknadama zarade, osnovicama osiguranja, ugovorenim naknadama i drugim naknadama koje služe za utvrđivanje godišnjeg ličnog koeficijenta i visini uplaćenog doprinosa - za osiguranike koji sami plaćaju doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje, u slučaju kada je obveznik podnošenja ne podnese u roku iz člana 144. ovog zakona;

2) vodi posebnu evidenciju o uplati doprinosa po osnovu ugovorene naknade, odnosno naknade po osnovu ugovora o dopunskom radu i visini te naknade.

Član 133.

U slučaju kada su prijave podataka za utvrđivanje staža osiguranja, zarade, naknade zarade, odnosno osnovice osiguranja, ugovorene naknade i druge naknade koje služe za utvrđivanje visine prava i visine uplaćenog doprinosa podnesene putem sredstava za elektronsku obradu podataka, podnosilac prijave je dužan da, na zahtev fonda, te prijave podnese na propisanim obrascima.

Član 134.

U prijave podataka za matičnu evidenciju podaci se unose samo na osnovu javnih isprava i evidencija propisanih zakonom.

Član 135.

Za tačnost podataka unesenih u prijave podataka za matičnu evidenciju odgovoran je podnosilac prijave.

Fond je dužan da proverava tačnost podataka unesenih u prijave podataka za matičnu evidenciju, da zahteva dokaze i vrši uvid u evidencije i dokumentaciju na kojima se zasnivaju podaci uneseni u prijave.

Podnosilac prijave je dužan da osiguraniku, korisniku prava i fondu daje tačna obaveštenja, odnosno podatke od značaja za utvrđivanje činjenica važnih za sticanje i ostvarivanje prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, kao i da fondu pruži dokaze i omogući uvid u evidenciju i dokumentaciju.

Član 136.

Svojstvo osiguranika za lice za koje je podnesena prijava na osiguranje utvrđuje se uvođenjem u matičnu evidenciju izdavanjem potvrde o prijemu prijave na osiguranje.

Prilikom prijema prijave na osiguranje vrši se provera podataka sadržanih u prijavi i zahtevaju dokazi na kojima se ti podaci zasnivaju.

Odredbe st. 1. i 2. ovog člana primenjuju se i prilikom odjave osiguranja.

Podnosilac prijave dužan je da licu, za koje je podneo prijavu na osiguranje odnosno odjavu osiguranja, preda overenu foto-kopiju potvrde o prijemu te prijave odnosno odjave, u roku od osam dana od dana njenog izdavanja.

Ako se na osnovu podnesene prijave na osiguranje utvrdi da nisu ispunjeni uslovi za priznavanje svojstva osiguranika, podnosiocu prijave izdaje se pismeno rešenje.

Kopije potvrda o prijemu prijave na osiguranje i odjave osiguranja za osiguranike iz člana 12. stav 1. tačka 1) ovog zakona, fond je dužan da dostavi nadležnom poreskom organu do petog u mesecu za prethodni mesec.

Dostavljanje podataka iz stava 6. ovog člana može se vršiti i u elektronskoj formi.

Član 137.

Lice za koje obveznik podnošenja prijava nije podneo prijavu na osiguranje može podneti zahtev za utvrđivanje svojstva osiguranika.

Zahtev iz stava 1. ovog člana može podneti i obveznik podnošenja prijave.

Fond će pokrenuti postupak za utvrđivanje svojstva osiguranika i kada, prilikom kontrole ili na drugi način, utvrdi da prijava na osiguranje nije podnesena za lice koje ima pravo na penzijsko i invalidsko osiguranje.

U slučajevima iz st. 1. do 3. ovog člana fond donosi pismeno rešenje o utvrđivanju svojstva osiguranika.

Obveznik podnošenja prijave dužan je da, na osnovu rešenja iz stava 4. ovog člana kojim je utvrđeno svojstvo osiguranika, podnese prijavu na osiguranje.

Izuzetno od stava 5. ovog člana, Fond sačinjava prijavu na osiguranje kada je ne može podneti obveznik podnošenja prijave.

Odredbe st. 1. do 6. ovog člana primenjuju se i u slučaju kad obveznik podnošenja odjave osiguranja nije podneo odjavu osiguranja.

Član 138.

Licu kome svojstvo osiguranika nije utvrđeno u rokovima određenim za podnošenje prijave na osiguranje, to svojstvo može se utvrditi najranije od 1. januara 1965. godine, na način utvrđen ovim zakonom i opštim aktom Fonda.

Na akt iz stava 1. ovog člana saglasnost daje Vlada.

Svojstvo osiguranika, osnov osiguranja, zarade, naknade, ugovorene naknade i visina uplaćenog doprinosa ne mogu se utvrđivati na osnovu izjava svedoka.

Član 139.

Prijave podataka za matičnu evidenciju podnose se fondu, odnosno njegovoj organizacionoj jedinici, i to:

1) za osiguranike zaposlene iz člana 11. tač. 1) do 6) i tač. 8) do 11) ovog zakona - prema sedištu poslodavca, odnosno njegove organizacione jedinice (filijala, ekspozitura, ispostava, poslovnica, predstavništvo, zastupništvo i druge poslovne i radne jedinice);

1a) izuzetno od tačke 1) ovog člana za osiguranike zaposlene iz člana 11. tačka 2a) ovog zakona - prema sedištu poslodavca;

2) za osiguranike zaposlene iz člana 11. tačka 7) i člana 15. ovog zakona - prema prebivalištu osiguranika u Republici;

3) za osiguranike samostalnih delatnosti iz člana 12. stav 1. tač. 1) i 2) ovog zakona, izuzev osiguranika koji ne ostvaruju redovan mesečni prihod - prema mestu u kome je osiguranik registrovao obavljanje delatnosti po osnovu koje je osiguran;

4) za osiguranike samostalnih delatnosti iz člana 12. stav 1. tač. 4) i 5) ovog zakona i za osiguranike koji ne ostvaruju redovan mesečni prihod - prema prebivalištu, odnosno boravištu osiguranika u Republici;

4a) za osiguranike samostalnih delatnosti iz člana 12. stav 1. tačka 3) ovog zakona - prema sedištu isplatioca naknade;

5) za osiguranike poljoprivrednike iz člana 13. ovog zakona - prema sedištu organa nadležnog za utvrđivanje poreza na katastarski prihod od poljoprivredne delatnosti, prema sedištu organa nadležnog za vođenje registra poljoprivrednih gazdinstava.

Za osiguranike koji obavljaju poslove iz člana 12. stav 1. tačka 3) ovog zakona, a nisu obavezno osigurani po osnovu obavljanja tih poslova, podaci o ugovorenoj naknadi dostavljaju se fondu nadležnom u skladu sa članom 10. stav 2. ovog zakona.

Član 140.

Svojstvo osiguranika, staž osiguranja, zarade, naknade zarade, osnovice osiguranja, odnosno ugovorene naknade koje se uzimaju za utvrđivanje visine prava utvrđuje fond na osnovu prijava podataka iz člana 132. ovog zakona, unošenjem podataka u matičnu evidenciju.

Osiguraniku za koga je doprinos obračunat i uplaćen na osnovicu, zaradu ili deo zarade sa zakašnjenjem u tekućoj kalendarskoj godini za prethodnu ili neku drugu kalendarsku godinu u matičnu evidenciju za utvrđivanje godišnjeg ličnog koeficijenta za prethodnu ili neku raniju kalendarsku godinu unosi se osnovica za mesec za koji je doprinos plaćen, odnosno zarada ili deo zarade koja mu je pripadala za mesec za koji je doprinos plaćen.

Na način iz stava 2. ovog člana unosi se i iznos doprinosa.

Odredbe st. 2. i 3. ovog člana neće se primenjivati u slučaju kad je doprinos obračunat i plaćen na osnovicu, zaradu ili deo zarade zaključno sa 31. januarom tekuće godine za prethodnu godinu, odnosno u slučaju kada su isplaćena zarada ili deo zarade manji od zarade koja mu je pripadala za mesec za koji je doprinos plaćen.

Podaci iz člana 129. stav 2. ovog zakona utvrđuju se unošenjem u matičnu evidenciju po ispunjenju uslova iz člana 52. ovog zakona.

Član 141.

Fond koji, prilikom provere podataka iz člana 135. ovog zakona, utvrdi da prijava o stažu osiguranja, zaradama, naknadama zarada, odnosno osnovicama osiguranja, odnosno ugovorenim naknadama i visini uplaćenih doprinosa koje se uzimaju za utvrđivanje visine prava i visine uplaćenih doprinosa nije pravilno popunjena ili da podaci nisu uneseni u skladu s propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju, naložiće podnosiocu prijave da ih ispravi u roku koji ne može biti duži od 30 dana.

Član 142.

Fond je dužan je da osiguraniku, na njegov zahtev, izda uverenje o podacima unesenim u matičnu evidenciju o osiguranicima.

Uverenje iz stava 1. ovog člana ima svojstvo javne isprave.

Osiguranik ima pravo da zahteva da fond donese rešenje o podacima o osiguranju, penzijskom stažu, zaradama, naknadama zarade, odnosno osnovicama osiguranja, odnosno ugovorenim naknadama i drugim naknadama i visini uplaćenih doprinosa, unetim u matičnu evidenciju.

Fond je dužan da rešenje iz stava 3. ovog člana donese u roku od 15 dana od dana prijema zahteva.

Član 143.

Podaci uneti u matičnu evidenciju, na način utvrđen ovim zakonom, mogu se naknadno menjati u sledećim slučajevima:

1) ako nadležni organ naknadno, u propisanom postupku, utvrdi promenu podataka;

2) ako su podaci o osiguranju, penzijskom stažu, stažu osiguranja, zaradama, naknadama zarada, ugovorenim naknadama, odnosno osnovicama osiguranja koji služe za utvrđivanje visine prava, kao i podaci o visini uplaćenih doprinosa uneti u matičnu evidenciju na osnovu lažnih isprava;

3) ako se naknadno, proverom podataka ili na drugi način, utvrdi da su u matičnu evidenciju uneti netačni ili nepotpuni podaci.

Promena podataka unetih u matičnu evidenciju vrši se na osnovu odgovarajuće prijave promene podataka, po postupku utvrđenim ovim zakonom.

Član 144.

Prijave podataka iz člana 132. ovog zakona dostavljaju se u sledećim rokovima:

1) prijava podataka o obvezniku plaćanja doprinosa - u roku od tri dana od dana početka poslovanja, odnosno od dana prestanka poslovanja, odnosno od dana nastale promene u poslovanju obveznika plaćanja doprinosa;

2) prijava na osiguranje, odjava od osiguranja i prijava promena u toku osiguranja - u roku od tri dana od dana zaposlenja, odnosno od dana zaključenja ugovora, obavljanja poslova ili početka obavljanja delatnosti, odnosno od dana prestanka zaposlenja, obavljanja poslova ili obavljanja delatnosti, odnosno od dana nastale promene u osiguranju;

3) prijava podataka za utvrđivanje staža osiguranja, zarade, naknade zarade, osnovice osiguranja, odnosno ugovorene naknade koje služe za utvrđivanje visine prava i visine uplaćenih doprinosa - najdocnije do 30. aprila tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu, a organ nadležan za poslove javnih prihoda - do 30. juna tekuće godine;

4) prijava o promeni podataka iz tačke 3) ovog člana - u roku od tri dana od dana utvrđene promene, odnosno od dana prijema pravnosnažnog rešenja kojim je utvrđena promena podataka;

5) prijava o smrti korisnika prava - u roku od tri dana od dana izdavanja izvoda iz matične knjige umrlih

6) prijava iz člana 132. stav 1. tačka 1) podtačka (5) u roku od tri dana od dana uplate

doprinosa.

Izuzetno od stava 1. tačka 2) ovog člana, kada je poslodavac omladinska zadruga, prijave na osiguranje, odjave od osiguranja i prijave promena u toku osiguranja dostavljaju se kvartalno, a najkasnije u roku od osam dana po isteku kalendarske godine.

Član 145.

Fond je dužan je da podatke iz primljenih prijava unese u matičnu evidenciju u sledećim rokovima:

1) podatke iz prijava iz člana 144. tač. 1) i 2) ovog zakona - u roku od 30 dana od dana prijema prijave;

2) podatke iz prijava iz člana 144. tač. 3) i 4) ovog zakona - u roku od 60 dana od dana prijema prijave, a najdocnije do kraja tekuće godine za prethodnu godinu.

3) podatke iz prijava iz člana 144. tačka 5) ovog zakona - u roku od jednog dana od dana prijema prijave

4) podatke iz prijava iz člana 132. stav 1. tačka 1) podtačka (5) ovog zakona - u roku od osam dana od dana prijema prijave.

Član 146.

Prijave podataka za ustrojavanje i vođenje matične evidencije na osnovu kojih su podaci uneti u matičnu evidenciju, čuvaju se najmanje 30 godina od dana sticanja prava utvrđenih na osnovu tih podataka, ali ne manje od 10 godina od dana prestanka prava.

Prijave podataka za osiguranike koji nisu stekli pravo iz penzijskog i invalidskog osiguranja čuvaju se najmanje 40 godina, računajući od poslednjeg unošenja podataka u matičnu evidenciju.

Član 147.

Umesto originalnih prijava podataka mogu se čuvati prijave snimljene na mikrofilmovima, odnosno sredstvima za elektronsku obradu podataka (magnentni mediji i sl.) ili u elektronskoj formi u skladu sa zakonom.

Fond izdaje osiguraniku overenu foto-kopiju prijave iz stava 1. ovog člana.

Član 148.

Uništavanje originalnih prijava na osnovu kojih su podaci uneti u matičnu evidenciju vrši stručna komisija koju obrazuje fond.

Član 149.

Podaci sadržani u matičnoj evidenciji koriste se i za statistička istraživanja.

Fond najmanje jednom godišnje, objavljuje podatke iz stava 1.

Zaštita podataka iz matične evidencije obezbeđuje se na propisan način.

XII ORGANIZACIJA

Član 150.

Penzijsko i invalidsko osiguranje obezbeđuje i sprovodi fond.

Fond je pravno lice sa statusom organizacije za obavezno socijalno osiguranje u kome se ostvaruju prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja i obezbeđuju sredstva za ovo osiguranje.

Član 151.

Fond:

1) osigurava na penzijsko i invalidsko osiguranje sva lica koja su po ovom zakonu obavezno osigurana i koja su se uključila u ovo osiguranje;

2) prestala da važi.

3) utvrđuje osnovice za plaćanje doprinosa u skladu sa ovim zakonom;

4) obezbeđuje namensko i ekonomično korišćenje sredstava, stvara rezerve za osiguranje i stara se o uvećanju sredstava na ekonomskim osnovama;

5) obezbeđuje neposredno, efikasno, racionalno i zakonito ostvarivanje prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja i organizuje obavljanje poslova za sprovođenje osiguranja;

6) vrši kontrolu prijavljivanja na osiguranje kao i kontrolu svih podataka od značaja za sticanje, korišćenje i prestanak prava;

7) organizuje i sprovodi penzijsko i invalidsko osiguranje, u skladu sa zakonom;

8) obavlja druge poslove, u skladu sa zakonom i statutom fonda.

Član 152.

Prava iz člana 150. ovog zakona ostvaruju se i obezbeđuju u fondu.

Tač. 1) - 3) brisane

Pokrajinski fond za penzijsko i invalidsko osiguranje, kao organizaciona jedinica fonda iz stava 1. ovog člana, pored poslova utvrđenih statutom fonda obavlja i:

1) pripremu i izradu materijala za pregovore sa inostranim nosiocima penzijskog i invalidskog osiguranja;

2) poslove dijagnostike radi provere medicinske dokumentacije;

3) poslove u vezi sa stažom osiguranja sa uvećanim trajanjem;

4) poslove u vezi sa obezbeđivanjem društvenog standarda korisnika prava;

5) vrši statistička i druga istraživanja u oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja;

6) ostvaruje saradnju sa nadležnim pokrajinskim organom, naročito u pogledu razmene podataka i iskustava, kao i sa savezom penzionera i savezima sindikata obrazovanim na nivou autonomne pokrajine.

Član 153.

Fondom iz člana 152. stav 1. upravljaju predstavnici osiguranika, poslodavaca i korisnika prava.

Član 154.

Organi fonda su upravni odbor i direktor.

Član 155.

Upravni odbor fonda ima sedam članova, koje imenuje i razrešava Vlada Republike Srbije i to:

1) četiri člana na predlog ministra nadležnog za poslove penzijskog i invalidskog osiguranja i ministra nadležnog za poslove finansija;

2) jednog člana iz reda osiguranika, na predlog reprezentativnog sindikata osnovanog na nivou Republike, u skladu sa zakonom kojim se uređuje rad, koji ima najveći broj članova;

3) jednog člana iz reda poslodavaca, na predlog reprezentativnog udruženja poslodavaca osnovanog na nivou Republike, u skladu sa zakonom kojim se uređuje rad, koje ima najveći broj članova;

4) jednog člana iz reda korisnika prava, na predlog saveza penzionera osnovanog na nivou Republike, koje ima najveći broj članova. Savez penzionera podnosi dokaz o broju registrovanih članova ministarstvu nadležnom za poslove penzijskog i invalidskog osiguranja, u skladu sa aktom koji donosi ministar.

Čl. 156. i 157.

Brisani.

Član 158.

Članovi upravnog odbora imenuju se na vreme od četiri godine.

Predsednika i zamenika predsednika upravnog odbora bira i razrešava upravni odbor na dve godine.

Član 159.

Način rada, kao i druga pitanja od značaja za rad upravnog odbora uređuju se statutom i

opštim aktom fonda.

Član 160.

Upravni odbor:

1) donosi statut i druge opšte akte fonda;

2) donosi akt o organizaciji fonda, u skladu sa statutom fonda, kao i druge akte u skladu sa ovim zakonom;

3) utvrđuje osnovice za plaćanje doprinosa za pojedine kategorije osiguranika, uz saglasnost Vlade Republike Srbije;

4) prestala da važi.

5) donosi finansijski plan i završni račun fonda;

5a) usvaja izveštaj o radu i izveštaj o finansijskom poslovanju;

6) donosi srednjoročne i godišnje programe rada;

7) odlučuje o poslovanju fonda;

8) sprovodi konkurs (oglas) o imenovanju direktora fonda;

9) odlučuje o drugim pitanjima i obavlja druge poslove, u skladu sa zakonom i statutom fonda.

Vlada Republike Srbije daje saglasnost na statut fonda i godišnji program rada fonda.

Akte iz stava 1. tačka 5) ovog člana, fond dostavlja u postupku i na način utvrđen propisima kojima se uređuje budžetski sistem.

Akti iz stava 1. tač. 1) do 5) ovog člana, objavljuju se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Upravni odbor podnosi Vladi izveštaj o radu i izveštaj o finansijskom poslovanju Fonda za prethodnu godinu najkasnije mesec dana od dana donošenja odluke o završnom računu.

Čl. 161.-166.

Brisani.

Član 167.

Direktor fonda:

1) organizuje rad i poslovanje u fondu i odgovara za zakonitost rada u fondu;

2) predstavlja i zastupa fond;

3) izvršava odluke upravnog odbora fonda;

4) donosi akt o organizaciji i sistematizaciji zaposlenih u fondu, uz saglasnost upravnog odbora;

5) rukovodi radom zaposlenih u fondu;

6) vrši druge poslove u skladu sa zakonom i statutom fonda.

Direktora fonda, po sprovedenom konkursu imenuje upravni odbor fonda, uz prethodnu saglasnost Vlade Republike Srbije, na period od četiri godine, a direktora pokrajinskog fonda imenuje Upravni odbor republičkog fonda na predlog nadležnog organa autonomne pokrajine.

Direktor fonda istovremeno je i direktor stručne službe fonda, a direktor pokrajinskog fonda je istovremeno direktor stručne službe pokrajinskog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje.

Direktor pokrajinskog fonda učestvuje u radu Upravnog odbora republičkog fonda, bez prava odlučivanja.

Direktor pokrajinskog fonda imenuje direktore filijala republičkog fonda koje su obrazovane na teritoriji autonomne pokrajine.

Član 168.

Upravne, analitičke, finansijske, administrativne, tehničke i druge poslove utvrđene zakonom, statutom i drugim aktima fonda obavljaju zaposleni u fondu koji čine stručnu službu fonda.

Fond može ugovoriti da poslove iz stava 1. ovog člana, u celini ili delimično, obavlja druga organizacija, odnosno organ.

XIII FINANSIRANJE

Član 169.

Prihod i primanja fonda čine sredstva:

1) doprinosa za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje;

2) za penzijsko i invalidsko osiguranje koje se u slučajevima i pod uslovima utvrđenim zakonom obezbeđuju u budžetu;

3) od imovine kojom raspolaže fond;

4) od kamata ostvarenih plasmanom sopstvenih prihoda fonda, u skladu sa zakonom, poslovnom bankarstvu, na tržištu novca ili kupovinom obveznica čiji emitent je država;

5) subvencija i donacija;

6) ostvarena prodajom društvenog kapitala, društvenih i javnih preduzeća ili njihovih delova, u skladu sa zakonom;

7) dividende na akcije po osnovu ranijih ulaganja sredstava za penzijsko i invalidsko

osiguranje, u skladu sa zakonom;

7a) budžeta za obaveze Republike Srbije utvrđene zakonom;

8) iz drugih izvora.

Pokrajinski fond, u skladu sa zakonom i statutom, ima podračun preko koga se vrše uplate i isplate sredstava republičkog fonda na teritoriji autonomne pokrajine.

Član 170.

Prestao da važi.

Član 171.

Sredstva za penzijsko i invalidsko osiguranje koriste se samo za namene određene zakonom, i to za:

1) isplatu penzija i novčanih naknada iz penzijskog i invalidskog osiguranja;

2) tekuće rashode, izdatke za nefinansijsku imovinu i otplatu glavnice i nabavku finansijske imovine;

3) druge obaveze utvrđene zakonom.

Sredstva fonda mogu se, u skladu sa aktom fonda, koristiti za društveni standard korisnika penzija, najviše do 0,10% ukupnih prihoda fonda po osnovu doprinosa.

Član 172.

Sopstveni prihodi fonda koji ostaju po izmirenju obaveza iz člana 171. ovog zakona koriste se za ulaganja u hartije od vrednosti, za plasman kod poslovnih banaka i druge namene, radi ostvarivanja dobiti.

Član 173.

Republika je garant za obaveze fonda za ostvarivanje prava po osnovu obaveznog penzijskog i invalidskog osiguranja (državna garancija).

Član 174.

Doprinos plaća i osiguranik koji ostvaruje ugovorenu naknadu po osnovu ugovora iz člana 12. stav 1. tačka 3) ovog zakona i kada nema svojstvo osiguranika po tom osnovu.

Doprinos plaća i osiguranik zaposleni koji obavlja poslove iz člana 12. stav 1. tač. 1) do 3) ovog zakona i poslove po osnovu ugovora o dopunskom radu, predviđenim posebnim zakonom.

Čl. 175.-182.

Prestali da važe.

Član 183.

Brisan.

Čl. 184.-190.

Prestali da važe.

Član 191.

Osiguranik zaposleni koji obavlja poslove iz člana 12. stav 1. tač. 1) do 3) ovog zakona, obveznik je uplate doprinosa na osnovice koje se ovim zakonom utvrđuju za osiguranike samostalnih delatnosti iz člana 12. stav 1. tač. 1) do 3) ovog zakona.

Osnovica iz stava 1. ovog člana, zajedno sa osnovicom koju čini zarada odnosno najniža osnovica, ne može biti viša od petostrukog iznosa prosečne zarade u Republici na godišnjem nivou, prema podacima koje objavljuje republički organ nadležan za poslove statistike.

Utvrđivanje i naplatu doprinosa za osiguranike zaposlene koji obavljaju i poslove iz člana 12. stav 1. tač 1) i 2) ovog zakona, vrši organ nadležan za poslove vođenja poreskog postupka, u skladu sa zakonom kojim se uređuje poreski postupak.

Čl. 192.-194.

Prestali da važe.

Član 195.

Osnovicu na koju se plaća doprinos za osiguranike samostalnih delatnosti iz člana 12. stav 1. tačka 3) ovog zakona čini ugovorena naknada na koju se plaća porez u skladu sa zakonom kojim se uređuje porez na dohodak građana.

Osnovicu na koju se plaća doprinos za osiguranike zaposlene koji obavljaju poslove po osnovu ugovora o dopunskom radu, u skladu sa posebnim zakonom, čini ugovorena naknada na koju se plaća porez u skladu sa zakonom kojim se uređuje porez na dohodak građana.

Osnovica iz stava 1. ovog člana ne može biti veća od petostrukog iznosa prosečne zarade po zaposlenom u Republici na godišnjem nivou, prema podacima koje objavljuje republički organ nadležan za poslove statistike.

Osnovicu na koju se obračunava i plaća doprinos za osiguranike zaposlene i osiguranike samostalnih delatnosti, koji obavljaju i poslove po osnovu ugovora iz člana 12. stav 1. tačka 3), čini i ugovorena naknada, koja zajedno sa zaradom i drugom osnovicom, odnosno najnižom osnovicom, ne može biti veća od petostrukog iznosa prosečne zarade po zaposlenom u Republici na godišnjem nivou, prema podacima koje objavljuje republički organ nadležan za poslove statistike.

Čl. 196.-200.

Prestali da važe.

Član 201.

Doprinos za osiguranike zaposlene koji ostvaruju prihod, odnosno dobit po osnovu obavljanja samostalne delatnosti, izuzev osiguranika iz člana 12. stav 1. tačka 3), plaća sam osiguranik, na isti način i u istim rokovima kao i osiguranik samostalnih delatnosti.

Doprinos za osiguranike, koji ostvaruju ugovorenu naknadu za obavljanje poslova iz člana 12. stav 1. tačka 3) ovog zakona, obračunava i uplaćuje isplatilac ugovorene naknade na teret osiguranika, prilikom isplate ugovorene naknade.

Čl. 202. i 203.

Prestali da važe.

Član 204.

Brisan.

Član 205.

Prestao da važi.

Član 206.

Sredstva za penzijsko i invalidsko osiguranje za povećane obaveze koje nastaju usled sticanja i ostvarivanja prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja pod posebnim uslovima za određene kategorije osiguranika, utvrđene ovim zakonom, za staž osiguranja koji se računa sa uvećanim trajanjem za osiguranike iz člana 58. ovog zakona, kao i za povećane obaveze koje nastaju priznavanjem posebnog staža iz člana 60. ovog zakona, obezbeđuju se u budžetu.

Član 207.

Razlika između penzije utvrđene primenom člana 79. ovog zakona i penzije utvrđene primenom opštih odredaba ovog zakona (čl. 61. do 70), kao i ceo iznos penzije određene osiguraniku koji ne ispunjava uslove za sticanje prava na penziju utvrđene u članu 19. ovog zakona, obezbeđuje se u budžetu.

Sredstva za pokriće razlike između najnižeg iznosa penzije utvrđene primenom člana 76. ovog zakona i iznosa penzije koja bi osiguraniku pripadala bez njegove primene obezbeđuju se u budžetu Republike.

XIV NAKNADA ŠTETE

Član 208.

Naknada štete pričinjene fondu, odnosno povraćaj nezakonito i nepravilno izvršenih isplata penzija i drugih novčanih primanja iz penzijskog i invalidskog osiguranja vrši se po odredbama zakona kojim se uređuju obligacioni odnosi, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.

Fond donosi rešenje o utvrđivanju preplaćenog iznosa penzija u kojem navodi visinu

preplaćenog iznosa i način za povraćaj istog.

Fond može doneti rešenje da preplaćeni iznos bude nadoknađen obustavom do 1/3 mesečnog iznosa penzije sve dok se na taj način ne izmiri utvrđen preplaćen iznos penzija, ako se Fond i korisnik penzije sporazumeju o takvom načinu povraćaja preplaćenih iznosa penzija.

Fond ima pravo da zahteva naknadu pričinjene štete od lica koje je prouzrokovalo invalidnost, telesno oštećenje ili smrt osiguranika ako je, po tom osnovu, ostvareno pravo iz penzijskog i invalidskog osiguranja.

Fond je dužan da zahteva naknadu štete od poslodavca ukoliko je do povrede na radu, odnosno profesionalne bolesti došlo nepreduzimanjem odgovarajućih mera bezbednosti i zaštite zdravlja na radu, u skladu sa propisima o radu.

Pri utvrđivanju visine štete ne uzimaju se u obzir iznos uplaćenog doprinosa za to osiguranje, niti dužina navršenog penzijskog staža.

Član 209.

Zahtevom za naknadu štete može se obuhvatiti ukupan iznos štete ili iznos dela štete koji se odnosi na određeni protekli period.

Fond može zahtevati da se šteta koja je prouzrokovala obavezu plaćanja invalidske ili porodične penzije, kao i drugog trajnog novčanog primanja, nadoknadi jednokratnim iznosom u celini.

Iznos iz stava 2. ovog člana obračunava se prema visini priznate penzije i drugog trajnog novčanog primanja, kao i prema očekivanom prosečnom vremenu korišćenja tih prava.

Član 210.

Fond ima pravo da zahteva naknadu štete i neposredno od zajednice osiguranja imovine i lica nastale upotrebom motornog vozila.

XV VRŠENJE NADZORA

Član 211.

Nadzor nad izvršavanjem ovog zakona vrše nadležni organi.

Nadzor nad zakonitošću rada i akata fonda vrši ministarstvo nadležno za poslove penzijskog i invalidskog osiguranja.

XVI KAZNENE ODREDBE

Član 212*

Novčanom kaznom od 2.500 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj korisnik prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja koji ne prijavi, odnosno neblagovremeno prijavi promenu koja je od uticaja na pravo, odnosno obim korišćenja tog prava (član 88. stav 3).

Član 213.*

Novčanom kaznom od 10.000 do 800.000 dinara kazniće se za prekršaj obveznik podnošenja prijave podataka za matičnu evidenciju - preduzeće ili drugo pravno lice ako ne podnese prijavu podataka za matičnu evidenciju ili ako tu prijavu podnese posle isteka roka iz člana 144. ovog zakona (član 132).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj obveznik podnošenja prijave podataka za matičnu evidenciju - poslodavac fizičko lice novčanom kaznom od 5.000 do 400.000 dinara.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj osiguranik, koji je sam obveznik podnošenja prijave podataka za matičnu evidenciju, novčanom kaznom od 2.500 do 50.000 dinara.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj odgovorno lice u preduzeću, drugom pravnom licu, državnom organu ili organu jedinice lokalne samouprave novčanom kaznom od 2.500 do 50.000 dinara.

Član 214.*

Novčanom kaznom od 10.000 do 800.000 dinara kazniće se za prekršaj podnosilac prijave - preduzeće ili drugo pravno lice:

1) ako unese netačne podatke u prijavu podataka za matičnu evidenciju (član 135. stav 1);

2) ako osiguraniku, korisniku prava ili fondu ne da ili ako da netačno obaveštenje, odnosno podatak od značaja za utvrđivanje činjenica važnih za sticanje i ostvarivanje prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja ili ako sprečava uvid ovlašćenom licu fonda u evidencije i dokumentaciju na kojima se zasnivaju podaci uneseni u prijave (član 135. stav 3);

3) ako davanjem neistinitih podataka, odnosno isprava omogući osiguraniku ili drugom licu korišćenje prava koja mu po ovom zakonu ne pripadaju ili mu ne pripadaju u tom obimu (član 135. st. 1. i 3);

4) ako licu, za koje je podneo prijavu na osiguranje, odnosno odjavu osiguranja, ne preda overenu fotokopiju potvrde o prijemu te prijave, odnosno odjave u roku od osam dana od dana njenog izdavanja (član 136. stav 4);

5) ako, u roku koji odredi fond, ne ispravi utvrđene nepravilnosti prijave podataka za matičnu evidenciju ili ne unese, u skladu sa propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju, podatke o stažu osiguranja, zaradama, naknadama zarada, odnosno osnovicama osiguranja, na osnovu kojih se utvrđuje visina prava (član 141).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj podnosilac prijave - poslodavac fizičko lice novčanom kaznom od 5.000 do 400.000 dinara.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj odgovorno lice u preduzeću, drugom pravnom licu, državnom organu ili organu jedinice lokalne samouprave novčanom kaznom od 2.500 do 50.000 dinara.

Član 215.*

Novčanom kaznom od 10.000 do 800.000 dinara kazniće se za prekršaj fond ako u matičnu evidenciju ne unese podatke u rokovima iz člana 145. ovog zakona.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u fondu novčanom kaznom od 2.500 do 50.000 dinara.

*Novčane kazne za prekršaje promenjene su Zakonom o izmenama zakona kojima su određene novčane kazne za privredne prestupe i prekršaje ("Službeni glasnik RS", br. 101/2005).

Čl. 216. i 217.

Prestali da važe.

XVII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 218.

Korisnici prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja koji su, do dana stupanja na snagu ovog zakona, ta prava ostvarili po propisima koji su bili na snazi do tog dana a koja su utvrđena ovim zakonom, imaju ta prava i posle tog dana, u skladu sa propisima koji su važili do početka primene ovog zakona.

Korisnici prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja koji su ta prava ostvarili po propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju, do dana stupanja na snagu ovog zakona a koja nisu utvrđena ovim zakonom, koriste ih pod uslovima, u obimu i na način utvrđen ovim zakonom.

Izuzetno od st. 1. i 2. ovog člana osiguranicima odnosno licima koja ostvaruju prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja u 2003. godini a do dana stupanja na snagu ovog zakona, visina prava određuje se na isti način kao i korisnicima koji su prava ostvarili u 2002. godini.

Član 219.

Izuzetno od člana 14. stav 4. ovog zakona, na zahtev osiguranika poljoprivrednika koji nije uplatio ceo ili deo dospelog doprinosa počev od 1. januara 1996. godine do dana stupanja na snagu ovog zakona, odnosno na zahtev člana njegove porodice, period mirovanja osiguranja može se utvrditi i u neprekidnom trajanju, bez utvrđivanja razloga za mirovanje predviđenim ovim zakonom.

Na zahtev lica iz stava 1. ovog člana, za period mirovanja osiguranja ili za deo tog perida može se uplatiti doprinos na važeću osnovicu u momentu uplate doprinosa u skladu sa zakonom.

Član 220.

Brisan.

Član 221.

Postupak za ostvarivanje prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, odnosno za utvrđivanje penzijskog staža, pokrenut do dana stupanja na snagu ovog zakona, okončaće se pod uslovima i na način predviđenim propisima koji su bili na snazi u vreme pokretanja postupka, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 222.

Penzijski staž u smislu ovog zakona, na osnovu koga se stiču i ostvaruju prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja obuhvata i vreme navršeno do dana početka primene ovog zakona koje je priznato u penzijski staž prema propisima koji su bili na snazi do tog dana.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, licima koja su ostvarila pravo na produženo osiguranje po propisima koji su bili na snazi do dana stupanja na snagu ovog zakona, staž koji je ostvaren po tom osnovu i za koji su plaćeni doprinosi, priznaje se za ostvarivanje prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja po odredbama ovog zakona.

Član 223.

Korisniku prava na privremenu naknadu po osnovu II i III kategorije invalidnosti, odnosno preostale radne sposobnosti, koji nije zaposlen, vrši se prevođenje privremene naknade u invalidsku penziju, u iznosu od 50% invalidske penzije određene u skladu sa odredbama ovog zakona.

Ukoliko je invalidska penzija iz stava 1. ovog člana manja od zatečenog iznosa privremene naknade, korisnik prava zadržava zatečeni iznos naknade, sve dok se usklađivanjem ovaj iznos ne izjednači sa visinom invalidske penzije određene u skladu sa stavom 1. ovog člana.

Član 224.

Korisnik prava na naknadu zbog rada sa skraćenim radnim vremenom (II kategorije invalidnosti), naknade zbog manje zarade na drugom odgovarajućem poslu (III kategorije invalidnosti), naknade po osnovu preostale radne sposobnosti, naknade po osnovu raspoređivanja na drugi odgovarajući posao i opasnosti od nastanka invalidnosti koji je zaposlen, zadržava iznos naknade koju koristi na dan stupanja na snagu ovog zakona, s tim što ona ne može biti veća od 50% iznosa prosečne zarade po zaposlenom u Republici u 2002. godini koji objavljuje organ nadležan za poslove statistike.

Naknade iz stava 1. ovog člana usklađuju se na način predviđen za usklađivanje penzija.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, korisniku kome je iznos naknade veći od iznosa prosečne zarade iz stava 1. ovog člana, naknada se ne usklađuje sve dok se ne izjednači sa iznosom prosečne zarade iz stava 1. ovog člana.

Član 225.

Korisniku prava po osnovu II i III kategorije invalidnosti, preostale radne sposobnosti, koji je to pravo ostvario do dana stupanja na snagu ovog zakona, a kome nezavisno od njegove volje odnosno bez njegove krivice prestane svojstvo osiguranika, određuje se invalidska penzija iz člana 223. ovog zakona, po proteku vremena za koje mu pripada pravo na novčanu naknadu u skladu sa propisima o zapošljavanju.

Član 226.

Korisniku invalidske penzije iz čl. 223. i 225. ovog zakona koji postane osiguranik u skladu sa odredbama ovog zakona, obustavlja se isplata penzije za vreme osiguranja.

Isplata penzije iz stava 1. ovog člana nastavlja se po prestanku ponovnog osiguranja ako je to

osiguranje prestalo nezavisno od volje osiguranika odnosno bez njegove krivice.

Član 227.

Pravo na invalidsku penziju iz člana 223. i 225. ovog zakona i pravo na naknadu iz člana 224. ovog zakona, prestaje danom ispunjenja uslova za sticanje prava na starosnu penziju, prevremenu starosnu penziju odnosno invalidsku penziju, u skladu sa ovim zakonom.

Član 228.

Za određivanje penzije iz člana 223. ovog zakona, uzima se penzijski staž navršen do dana stupanja na snagu ovog zakona, kao i zarade, osnovice osiguranja i naknade, odnosno osnovice od kojih su određene naknade ostvarene do tog dana.

Član 229.

Korisnicima prava iz člana 223. ovog zakona, staž osiguranja računa se po odredbama ovog zakona.

Korisnicima naknade iz člana 224. ovog zakona, u matičnu evidenciju se pored zarade, odnosno osnovice osiguranja i naknade zarade, unosi i isplaćena naknada.

Član 230.

Korisnik invalidske penzije iz člana 223. ovog zakona kod ostvarivanja prava na starosnu, prevremenu starosnu penziju ili invalidsku penziju ima pravo na ponovno određivanje penzije, shodno odredbama člana 121. stav 1. ovog zakona, ako je to za njega povoljnije.

Član 231.

Izuzetno od člana 79. ovog zakona, do 31. decembra 2009. godine, osiguraniku iz čl. 42. i 43. ovog zakona ako je to za njega povoljnije, starosna odnosno invalidska penzija određuje se od penzijskog osnova koji predstavlja njegov prosečni mesečni iznos zarade odnosno naknade zarade ostvarene u kalendarskoj godini koja prethodi godini ostvarivanja prava.

Od osnova iz stava 1. ovog člana, osiguraniku pripada starosna penzija koja za 20 godina penzijskog staža, iznosi 55% (muškarac), odnosno 57,5% (žena) od penzijskog osnova i povećava se po 2,5% od penzijskog osnova sa svaku dalju navršenu godinu do navršenih 30 godina penzijskog staža. Za svaku navršenu godinu preko 30 godina penzijskog staža penzija se povećava po 0,5% od penzijskog osnova, s tim što ne može iznositi više od 85% od penzijskog osnova.

Ako osiguranik iz stava 1. ovog člana u vršenju ili povodom vršenja službenih zadataka izgubi život odnosno kod koga nastane invalidnost po osnovu koje stekne pravo na invalidsku penziju, penzija se određuje od penzijskog osnova utvrđenog u stavu 1. ovog člana.

Zarada u smislu stava 1. ovog člana jeste zarada umanjena za plaćene poreze i doprinose.

Prilikom određivanja penzije iz st. 1. do 3. ovog člana, vrši se prethodno usklađivanje penzije, počev od 1. januara godine u kojoj osiguranik ostvaruje pravo na penziju na način na koji se usklađuje penzija u prethodnoj godini, u skladu sa ovim zakonom.

Član 232.

Podaci o zaradi za 2002. godinu unose se u matičnu evidenciju na osnovu podataka o zaradi umanjenoj za plaćene poreze i doprinose.

Član 233.

Lice koje je svojstvo osiguranika imalo po propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona, kao i članovi njegove porodice i članovi porodice korisnika prava po tim propisima, prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja ostvaruju pod uslovima utvrđenim ovim zakonom.

Član 234.

Korisnicima prava borcima narodnooslobodilačkog rata, učesnicima španskog nacionalnooslobodilačkog i revolucionarnog rata od 1936. do 1939. godine, učesnicima narodnooslobodilačkog pokreta Grčke, kao i članovima njihovih porodica, usklađivanje visine prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja vrši se po odredbama ovog zakona.

Član 235.

Republika obezbeđuje sredstva za prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja koja su ostvarena pod povoljnijim uslovima u odnosu na uslove utvrđene ovim zakonom, a koja su ostvarena po propisima Republike koji su bili na snazi do dana početka primene ovog zakona.

Republika obezbeđuje i sredstva za prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja za koja su ranijim propisima Republike bile utvrđene obaveze Republike.

Sredstva za pokriće obaveza fonda nastalih zbog ostvarivanja i korišćenje prava na penziju pod posebnim uslovima utvrđenim propisima Savezne Republike Jugoslavije koji su se primenjivali do dana stupanja na snagu ovog zakona obezbeđuju se na način utvrđen tim propisima, dok se sporazumom između Srbije i Crne Gore drugačije ne uredi.

Član 236.

Izuzetno od odredbe člana 63. ovog zakona, za utvrđivanje visine prava ne uzimaju se zarade, naknade i osnovice osiguranja iz 1993. godine.

Član 237.

Odredbe člana 86. ovog zakona primenjivaće se i na penzije ostvarene do dana stupanja na snagu ovog zakona, po osnovu staža osiguranja navršenog, odnosno utvrđenog posle 1. januara 1963. godine.

Član 238.

Matična evidencija ustrojena i vođena na način utvrđen propisima koji su se primenjivali do dana stupanja na snagu ovog zakona, od dana stupanja na snagu ovog zakona vodi se na način utvrđen ovim zakonom.

Podaci o penzijskom stažu koji je osiguranik navršio do 31. decembra 1969. godine i o

posebnom stažu navršenom posle tog dana, kao i podaci o promenama tih podataka, unose se u matičnu evidenciju o osiguranicima na osnovu prijave podataka o penzijskom stažu.

Podaci o penzijskom stažu koji je osiguranik iz člana 43. ovog zakona navršio do 31. decembra 1995. godine, kao i podaci o promenama tih podataka, unose se u matičnu evidenciju o osiguranicima na osnovu prijave podataka o penzijskom stažu.

Izuzetno od odredaba člana 130. ovog zakona, za potrebe korišćenja i obrade podataka unetih u matičnu evidenciju po ličnom broju osiguranika koristiće se i dalje lični broj osiguranika.

Član 239.

Propisi za izvršavanje ovog zakona doneće se u sledećim rokovima:

1) u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, akta iz čl. 93. do 96. i čl. 184. i 202;

2) u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, akta iz čl. 98. do 100. i člana 159;

3) u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, akta iz čl. 24, 38, 56, i 126.

Član 240.

Rešenja kojima su, do dana stupanja na snagu ovog zakona, priznata prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja ili kojima je utvrđen penzijski staž, a kojima je očigledno povređen materijalni zakon, mogu se ukinuti po pravu nadzora i po proteku roka utvrđenog zakonom kojim je uređen opšti upravni postupak, u roku od pet godina od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Nalazi i mišljenja organa veštačenja na osnovu kojih su, do dana stupanja na snagu ovog zakona, priznata prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja po osnovu invalidnosti, mogu se preispitivati po službenoj dužnosti u roku od pet godina od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 241.

Osiguraniku koji je, do dana stupanja na snagu ovog zakona, radio na radnim mestima odnosno poslovima na kojima se staž osiguranja računa s uvećanim trajanjem na osnovu propisa koji su bili na snazi do dana stupanja na snagu ovog zakona, taj staž se računa za ispunjavanje uslova, u skladu sa zakonom koji je važio u periodu kada je navršen.

Član 242.

Na rad fonda ne primenjuju se propisi o javnim službama.

Član 243.

U matičnu evidenciju osiguranika unose se podaci o invalidima rada - korisnicima prava po osnovu preostale radne sposobnosti i opasnosti od nastanka invalidnosti, na način predviđen propisima koji su bili na snazi do dana stupanja na snagu ovog zakona, ako ovim

zakonom nije drugačije uređeno.

Član 244.

Brisan.

Član 245.

Pravo na naknadu za nabavku specijalnih pomagala za čitanje i pisanje - reproduktor, Brajevu pisaću mašinu i druga elektronska odnosno digitalna pomagala osiguranik, korisnik penzije - slepo lice i slepo dete osiguranika, do donošenja odgovarajućih propisa, ostvaruje pod uslovima utvrđenim propisima, koji su važili do dana početka primene ovog zakona.

Član 246.

Izuzetno od člana 17. ovog zakona, prava za slučaj invalidnosti i telesnog oštećenja prouzrokovanih povredom na radu ili profesionalnom bolešću ostvaruju lica koja, u skladu sa zakonom, obavljaju određene poslove po osnovu ugovora o dopunskom radu ili ugovora o delu, dok ne steknu svojstvo osiguranika u skladu sa odredbama ovog zakona.

Član 247.

Odredbe člana 104. st. 1. do 3. ne primenjuju se u postupku rešavanja predloga za ponavljanje postupka za utvrđivanje posebnog staža iz narodnooslobodilačkog rata podnetih posle 30. juna 1983. godine.

Član 248.

Dobrovoljnim penzijskim i invalidskim osiguranjem iz člana 16. ovog zakona mogu se baviti samo pravna lica koja ispunjavaju uslove propisane posebnim zakonom kojim se uređuje dobrovoljno penzijsko i invalidsko osiguranje, kao i organizacija i poslovanje investicionih fondova koji sprovode dobrovoljno penzijsko i invalidsko osiguranje.

Član 249.

Nominalni iznos vrednosti opšteg boda, iz člana 70. st. 1. do 3. ovog zakona utvrđuje Vlada Republike Srbije.

Nominalni iznos vrednosti opšteg boda, iz stava 1. ovog člana, objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Član 250.

Iznosi najniže penzije odnosno naknada iz čl. 74, 76. i 244. ovog zakona koje imaju zatečeni korisnici u Republičkom fondu za penzijsko i invalidsko osiguranje zaposlenih predstavljaju usklađene iznose najniže penzije odnosno naknada korisnika koji su to pravo ostvarili u 2002. godini, na dan stupanja na snagu ovog zakona.

Član 251.

Osnovice koje su se za osiguranike zaposlene primenjivale u decembru 2002. godine, prema propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona, primenjivaće se do

utvrđivanja najnižih osnovica iz člana 182. stav 2. ovog zakona.

Najniže osnovice iz stava 1. ovog člana utvrdiće se na osnovu podataka organa nadležnog za poslove statistike o prosečnoj zaradi po zaposlenom u Republici za prvi kvartal 2003. godine.

Član 252.

Osnovica na koju se plaća doprinos za osiguranika poljoprivrednika za 2003. godinu jeste najniža osnovica osiguranja za osiguranike zaposlene sa I i II stepenom stručne spreme, utvrđena za decembar 2002. godine, u skladu sa propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju koji su se primenjivali do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Osnovicu iz stava 1. ovog člana objaviće fond.

Izuzetno od člana 205. ovog zakona, doprinos utvrđen za osiguranika poljoprivrednika za 2003. godinu dospeva za plaćanje:

1) 15. maja za prvo tromesečje;

2) 15. septembra za drugo i treće tromesečje;

3) 15. novembra za četvrto tromesečje.

Član 253.

Osiguranicima samostalnih delatnosti, doprinos koji su u toku 2002. godine akontaciono plaćali na zaradu, predstavlja konačan obračun doprinosa za 2002. godinu.

Osiguranicima samostalnih delatnosti koji su doprinos u toku 2002. godine plaćali na paušalni prihod i procenjenu najnižu osnovicu osiguranja za period jun-decembar 2002. godine, konačan obračun doprinosa za tu godinu, vrši se na najnižu osnovicu osiguranja ako razlika između najniže osnovice i procenjene osnovice iznosi do 3%.

Ako je razlika iz stava 2. ovog člana veća od 3%, konačan obračun doprinosa za tu godinu biće akontativno plaćen doprinos na procenjene osnovice, uvećan za 3%.

Osiguranicima poljoprivrednicima akontaciono utvrđen doprinos za 2002. godinu predstavlja konačan obračun doprinosa i konačnu obavezu za 2002. godinu.

Član 254.

Prava za slučaj invalidnosti i telesnog oštećenja ostvaruju lica koja pretrpe povredu na radu učestvujući:

1) u akcijama spasavanja ili odbrane od elementarnih nepogoda ili nesreća;

2) u vojnoj vežbi ili u vršenju drugih obaveza iz oblasti odbrane zemlje utvrđenih zakonom;

3) na radnom kampu ili takmičenju (proizvodnom, sportskom i dr.);

4) na drugim poslovima i zadacima za koje je zakonom utvrđeno da su od opšteg interesa.

Prava iz stava 1. ovog člana, ostvarivaće se u fondu, dok se ostvarivanje ovih prava ne uredi drugim propisima.

Član 255.

Svojstvo osiguranika iz člana 15. ovog zakona, može se izuzetno steći i pre početka primene ovog zakona, na osnovu podnetog zahteva, a najranije od 1. januara 1999. godine.

Osnovica na koju se plaća doprinos je osnovica koja važi za osiguranike iz člana 15. u momentu uplate doprinosa, a u prijave podataka za matičnu evidenciju se unose najniže osnovice koje su važile u periodu za koji se doprinos plaća.

Zahtev iz stava 1. ovog člana može se podneti u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

U rokovima iz st. 1. i 2. zahtev za uplatu neuplaćenih doprinosa mogu podneti i drugi osiguranici.

Član 256.

Brisan.

Član 257.*

Korisniku penzije koji ispunjava uslove iz člana 121. stav 1. za ponovo određivanje penzije a kome je visina prava određena po propisima koji su se primenjivali do dana stupanja na snagu ovog zakona, radi ponovnog određivanja visine penzije zatečeni nominalni iznos penzije prethodno se svodi na lične bodove korisnika.

Svođenje iz stava 1. vrši se tako što se iznos penzije na dan podnošenja zahteva deli sa usklađenom vrednošću opšteg boda.

Lični bodovi iz stava 1. ovog člana koriguju se naknadno ostvarenim stažom osiguranja, zaradama, naknadama zarade, kao i osnovicama osiguranja i ugovorenim naknadama na koji je plaćen doprinos, a u skladu sa odredbama ovog zakona.

Lični bodovi utvrđeni na način iz stava 3. ovog člana jesu osnov za određivanje novog iznosa penzije u skladu sa ovim zakonom.

Korisniku prava iz stava 1. utvrđuje se povoljniji iznos penzije.

*Član 257. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni glasnik RS", br. 34/2003, 64/2004 - odluka USRS, 84/2004 - dr. zakon, 85/2005, 101/2005 - dr. zakon, 63/2006 - odluka USRS, 5/2009, 107/2009) primenjivaće se i na korisnike koji su penzije ostvarili prema propisima koji su se primenjivali na profesionalna vojna lica zaključno sa 31. 12. 2011, saglasno članu 83. Zakona o izmenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni glasnik RS", br. 101/2010).

Član 258.

Brisan.

Član 259.

Korisnicima penzije koji su pravo na penziju ostvarili u republikama Socijalističke Federativne

Republike Jugoslavije koje nisu u sastavu Savezne Republike Jugoslavije, a koji imaju prebivalište na teritoriji Republike, fond će isplaćivati akontaciju penzije, u skladu s aktom Vlade Republike Srbije, ako im organizacije za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje kod kojih su ostvarili pravo na penziju ne isplaćuju penzije.

Član 260.

Odredba člana 121. stav 1. ovog zakona odnosi se i na korisnike koji su pravo na penziju ostvarili do dana početka primene ovog zakona.

Član 261.

Nadležni poreski organ će u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona preuzeti od fonda sve predmete i rešenja u vezi sa kojima je fond u skladu sa članom 140. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni glasnik RS", br. 52/96, 46/98, 29/2001 i 80/2002) započeo, vodio ili okončao postupak naplate doprinosa.

Rešenja po kojima je pokrenut upravni spor i predmete o kojima se vodi upravni spor fond će predati nadležnom poreskom organu u roku od 10 dana od dana prijema presude, zajedno sa tom presudom.

U slučajevima iz st. 1. i 2. ovog člana nadležni poreski organ nastaviće i okončaće postupak utvrđivanja i naplate doprinosa na način kako je utvrđeno rešenjima fonda, odnosno presudom iz stava 2. ovog člana.

Član 261a

Izuzetno od odredaba člana 70. stav 4, člana 76. st. 2. i 5, člana 80, člana 81, člana 224. stav 2, člana 234. i člana 244. stav 7. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni glasnik RS", br. 34/03, 64/04 - US, 84/04 - dr. zakon, 85/05, 101/05 - dr. zakon i 63/06 - US), iznos penzije, najniži iznos penzije, iznos novčane naknade i iznos opšteg boda, utvrđen za oktobar 2008. godine povećanjem za 10% izvršenim zajedno sa redovnim usklađivanjem penzija u skladu sa odredbama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju - predstavlja osnov za isplatu penzije, odnosno novčane naknade i određivanje vrednosti opšteg boda za 2009. i 2010. godinu, i neće se menjati u 2009. i 2010. godini.

Nakon isteka perioda iz stava 1. ovog člana, iznos iz stava 1. ovog člana predstavlja osnov za prvo naredno usklađivanje penzije, najnižeg iznosa penzije, novčane naknade i vrednosti opšteg boda.

Član 262.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe Zakon o osnovama penzijskog i invalidskog osiguranja ("Službeni list SRJ", broj 5/2003), Zakon o osnovama penzijskog i invalidskog osiguranja ("Službeni list SRJ", br. 30/96, 70/2001, 3/2002 i 39/2002) i Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni glasnik RS", br. 52/96, 46/98, 29/2001 i 80/2002).

Do stupanja na snagu akata iz člana 239. ovog zakona primenjivaće se podzakonski akti doneti na osnovu Zakona o osnovama penzijskog i invalidskog osiguranja ("Službeni list SRJ",

br. 30/96, 70/2001, 3/2002 i 39/2002).

Član 263.*

Ovaj zakon stupa na snagu, izuzev odredaba člana 191. ovog zakona u delu koji se odnosi na osnovice za vršenje poslova iz člana 12. stav 1. tačka 3) ovog zakona i člana 195. ovog zakona, koje se primenjuju počev od 1. jula 2003. godine.

*Odlukom Ustavnog suda IU broj 134/2003 od 22. 4. 2004, objavljene u "Službenom glasniku RS", br. 64/2004 od 7. 6. 2004, odredba člana 263. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Sl. glasnik RS", br. 34/2003) u delu koji glasi "danom objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", prestala je da važi.

ODREDBE ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PENZIJSKOM I INVALIDSKOM OSIGURANJU KOJE NISU UŠLE U PREČIŠĆEN TEKST ("Službeni glasnik RS", br. 85/2005)

Član 63.

Republički fond za penzijsko i invalidsko osiguranje zaposlenih, Republički fond za penzijsko i invalidsko osiguranje samostalnih delatnosti i Republički fond za penzijsko i invalidsko osiguranje poljoprivrednika, koji su osnovani Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni glasnik RS", br. 27/92, 82/92, 28/95 i 12/96) i nastavili sa radom u skladu sa odredbama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni glasnik RS", br. 52/96, 46/98, 29/01 i 80/02) i Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni glasnik RS", br. 34/03, 64/04 i 84/04), na dan 1. januara 2008. godine postaju jedan fond - Republički fond za penzijsko i invalidsko osiguranje, organizovan kao jedno pravno lice sa statusom organizacije za obavezno socijalno osiguranje u kome se ostvaruju prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja i obezbeđuju sredstva za ovo osiguranje. Finansijsko poslovanje Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje obavljaće se putem tri podračuna: osiguranika zaposlenih, osiguranika samostalnih delatnosti i osiguranika poljoprivrednika do 1. januara 2011. godine, a od tog dana - putem jednog računa.

Član 64.

Organi fonda iz člana 63. ovog zakona obrazovaće se najkasnije do 31. januara 2008. godine.

Član 65.

Upravni odbor fonda iz člana 63. ovog zakona doneće statut, druge opšte akte i akt o organizaciji fonda najkasnije u roku od 30 dana od dana obrazovanja upravnog odbora.

Član 66.

Danom početka rada fonda iz člana 63. ovog zakona, imovina, obaveze i kapital Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje zaposlenih, Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje samostalnih delatnosti i Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje poljoprivrednika, postaju imovina, obaveze i kapital fonda iz člana 63. ovog zakona.

Vrednost imovine, obaveza i kapitala proceniće ovlašćeno lice, u skladu sa zakonom.

Član 67.

Fond iz člana 63. ovog zakona preuzeće sve zaposlene iz Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje zaposlenih, Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje samostalnih delatnosti i Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje poljoprivrednika.

Član 68.

Podzakonske akte iz člana 239. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni glasnik RS", br. 34/03, 64/04 i 84/04) koji nisu doneti - nadležni organi dužni su da donesu u roku od šest meseci od dana početka primene ovog zakona.

Podzakonski akt iz člana 37. ovog zakona doneće se, odnosno usaglasiti sa ovim zakonom, u roku od osam dana od dana početka primene ovog zakona.

Član 69.

Izuzetno od odredbe člana 4. ovog zakona, pravo na starosnu penziju osiguranik stiče kad navrši:

1) u 2006. i 2007. godini, 63 godine života (muškarac), odnosno 58 godina života (žena) i najmanje 20 godina penzijskog staža;

2) u 2008. godini, 63 godine i šest meseci života (muškarac), odnosno 58 godina i šest meseci života (žena) i najmanje 19 godina penzijskog staža;

3) u 2009. godini, 64 godine života (muškarac), odnosno 59 godina života (žena) i najmanje 18 godina penzijskog staža;

4) u 2010. godini, 64 godine i šest meseci života (muškarac), odnosno 59 godina i šest meseci života (žena) i najmanje 17 godina penzijskog staža.

Odredba stava 1. ovog člana odnosi se i na sticanje prava na invalidsku penziju, kada je uslov za sticanje tog prava gubitak radne sposobnosti nastao pre navršenja godina života propisanih za sticanje prava na starosnu penziju.

Član 70.

Izuzetno od odredbe člana 7. st. 1. i 2. ovog zakona, pravo na porodičnu penziju udova stiče kad navrši:

1) u 2006. i 2007. godini, 48 godina života;

2) u 2008. godini, 48 godina i šest meseci života;

3) u 2009. godini, 49 godina života;

4) u 2010. godini, 49 godina i šest meseci života.

Izuzetno od odredbe člana 7. stav 3. ovog zakona, pravo na porodičnu penziju udova, koja do smrti bračnog druga nije navršila 45 godina života, stiče kad navrši:

1) u 2006. i 2007. godini, 43 godine života;

2) u 2008. godini, 43 godine i šest meseci života;

3) u 2009. godini, 44 godine života;

4) u 2010. godini, 44 godine i šest meseci života.

Član 71.

Izuzetno od odredbe člana 8. ovog zakona, pravo na porodičnu penziju udovac stiče kad navrši:

1) u 2006. i 2007. godini, 53 godine života;

2) u 2008. godini, 53 godine i šest meseci života;

3) u 2009. godini, 54 godine života;

4) u 2010. godini, 54 godine i šest meseci života.

Član 72.

Izuzetno od odredbe člana 9. ovog zakona, pravo na porodičnu penziju roditelj stiče kad navrši:

1) u 2006. i 2007. godini, 63 godine života (muškarac), odnosno 58 godina života (žena);

2) u 2008. godini, 63 godine i šest meseci života (muškarac), odnosno 58 godina i šest meseci života (žena);

3) u 2009. godini, 64 godine života (muškarac), odnosno 59 godina života (žena);

4) u 2010. godini, 64 godine i šest meseci života (muškarac), odnosno 59 godina i šest meseci života (žena).

Član 73.

Izuzetno od odredbe člana 21. ovog zakona, usklađivanje penzije vrši se:

1) od 1. aprila i 1. oktobra 2006. godine, sa kretanjem troškova života i prosečne zarade zaposlenih na teritoriji Republike u prethodnih šest meseci, u procentu koji predstavlja zbir 62,5% procenta rasta, odnosno pada troškova života i 37,5% procenta rasta, odnosno pada zarada;

2) od 1. aprila i 1. oktobra 2007. godine, sa kretanjem troškova života i prosečne zarade zaposlenih na teritoriji Republike u prethodnih šest meseci, u procentu koji predstavlja zbir 75% procenta rasta, odnosno pada troškova života i 25% procenta rasta, odnosno pada zarada;

3) od 1. aprila i 1. oktobra 2008. godine, sa kretanjem troškova života i prosečne zarade zaposlenih na teritoriji Republike u prethodnih šest meseci, u procentu koji predstavlja zbir 87,5% procenta rasta, odnosno pada troškova života i 12,5% procenta rasta, odnosno pada zarada.

Isplata usklađene penzije teče od prvog dana u mesecu u kome je izvršeno usklađivanje.

Usklađivanje penzije u smislu stava 1. ovog člana vrši se na osnovu podataka organa nadležnog za poslove statistike za prethodnih šest meseci, iskazanih kumulativno.

Član 74.

Odredbe člana 76. stav 4. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni glasnik RS", br. 34/03, 64/04 i 84/04), mogu se primenjivati najduže pet godina od dana početka primene ovog zakona.

Član 75.

Ukoliko prosečan iznos penzije korisnika u osiguranju zaposlenih isplaćene za prethodnu godinu iznosi manje od 60% od iznosa prosečne zarade bez poreza i doprinosa zaposlenih na teritoriji Republike u prethodnoj godini, penzije će se vanredno uskladiti od 1. januara tekuće godine, za procenat kojim se obezbeđuje da se iznos prosečne penzije za prethodnu godinu korisnika u osiguranju zaposlenih dovede na nivo od 60% prosečne zarade bez poreza i doprinosa isplaćene u prethodnoj godini.

Ovo vanredno usklađivanje može se primenjivati najduže tri godine od dana početka primene ovog zakona.

Član 76.

Odredba člana 18. ovog zakona odnosi se i na zatečene korisnike starosne odnosno invalidske penzije.

Član 77.

Izuzetno od odredbe člana 5. ovog zakona, za osiguranike iz člana 42. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni glasnik RS", br. 34/03, 64/04 i 84/04) starosna granica može se snižavati najviše do 50 godina života zaključno sa 31. decembrom 2009. godine.

Izuzetno od odredbe člana 43. stav 1. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni glasnik RS", br. 34/03, 64/04 i 84/04) osiguranik iz člana 42. tog zakona kome prestane zaposlenje s pravom na penziju pre ispunjenja uslova iz člana 19. tog zakona stiče pravo na starosnu penziju ako je navršio najmanje 50 godina života i 20 godina staža osiguranja, od čega najmanje 10 godina efektivno provedenih na radnim mestima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem, zaključno sa 31. decembrom 2009. godine.

Član 78.

Posebnim zakonom urediće se uslovi i način za sticanje prava po osnovu delimične invalidnosti za osiguranike zaposlene i osiguranike samostalnih delatnosti.

Član 79.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a primenjuje se od 1. januara 2006. godine, osim odredaba čl. 1, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 35, 42, 43, 44, 45, 47. i 48, člana 49. stav 1. i čl. 53, 59. i 60. ovog zakona, koje će se primenjivati od 1. januara 2008. godine.

ODREDBA ZAKONA O IZMENI I DOPUNI ZAKONA O PENZIJSKOM I INVALIDSKOM OSIGURANJU KOJA NIJE UŠLA U PREČIŠĆEN TEKST ("Službeni glasnik RS", br. 5/2009)

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a član 1. ovog zakona primenjuje se od 1. januara 2008. godine.

ODREDBA ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O PENZIJSKOM I INVALIDSKOM OSIGURANJU KOJA NIJE UŠLA U PREČIŠĆEN TEKST ("Službeni glasnik RS", br. 107/2009)

Član 2.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

ODREDBE ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PENZIJSKOM I INVALIDSKOM OSIGURANJU KOJE NISU UŠLE U PREČIŠĆEN TEKST ("Službeni glasnik RS", br. 101/2010 i 75/2014)

Prelazne odredbe

Član 68.

Poljoprivrednici koji su, do dana početka primene ovog zakona, stekli svojstvo osiguranika u skladu sa Zakonom, obavezno su osigurani i prema ovom zakonu od dana njegovog stupanja na snagu.

Poljoprivrednici koji, do dana stupanja na snagu ovog zakona, nisu stekli svojstvo osiguranika, u skladu sa Zakonom, a nemaju navršenih 50 (muškarac), odnosno 45 (žena) godina života, obavezno su osigurani prema ovom zakonu, od dana njegovog stupanja na snagu.

Osiguranici kojima prestane svojstvo osiguranika po osnovu zaposlenja, odnosno obavljanja samostalne delatnosti posle stupanja na snagu ovog zakona, a otpočnu da se bave poljoprivredom, obavezno su osigurani prema ovom zakonu, od dana početka obavljanja te delatnosti, ako nisu stariji od 65 (muškarac), odnosno 60 (žena) godina života.

Član 69.

Brisan.

Član 70.

Izuzetno od člana 9. stav 2. ovog zakona, starosna granica može se snižavati najviše do:

1) u 2011. godini, 53 godine i četiri meseca života;

2) u 2012. godini, 53 godine i osam meseci života;

3) u 2013. godini, 54 godine života;

4) u 2014. godini, 54 godine i četiri meseca života;

5) u 2015. godini, 54 godine i osam meseci života.

Član 71.

Izuzetno od člana 13. ovog zakona, odnosno od člana 29. stav 1. Zakona, pravo na porodičnu penziju udova stiče kad navrši:

1) u 2011. godini, 50 godina života;

2) u 2012. godini, 50 godina i šest meseci života;

3) u 2013. godini, 51 godinu života;

4) u 2014. godini, 51 godinu i šest meseci života;

5) u 2015. godini, 52 godine života;

6) u 2016. godini, 52 godine i šest meseci života.

Izuzetno od člana 13. ovog zakona, odnosno člana 29. stav 2. Zakona, pravo na porodičnu penziju udova, koja je do smrti bračnog druga navršila 45 godina života stiče kad navrši:

1) u 2011. godini, 50 godina života;

2) u 2012. godini, 50 godina i šest meseci života;

3) u 2013. godini, 51 godinu života;

4) u 2014. godini, 51 godinu i šest meseci života;

5) u 2015. godini, 52 godine života;

6) u 2016. godini, 52 godine i šest meseci života.

Izuzetno od člana 13. ovog zakona, odnosno člana 29. stav 3. Zakona, udova koja u toku trajanja prava na porodičnu penziju stečenog na način iz člana 29. stav 1. tač. 2) i 3) Zakona, trajno zadržava pravo na porodičnu penziju i udova kojoj pravo na porodičnu penziju prestane posle navršene 45 godine života može ponovo ostvariti pravo na porodičnu penziju kad navrši:

1) u 2011. godini, 50 godina života;

2) u 2012. godini, 50 godina i šest meseci života;

3) u 2013. godini, 51 godinu života;

4) u 2014. godini, 51 godinu i šest meseci života;

5) u 2015. godini, 52 godine života;

6) u 2016. godini, 52 godine i šest meseci života.

Član 72.

Izuzetno od člana 14. ovog zakona, odnosno člana 30. stav 1. Zakona, pravo na porodičnu penziju udovac stiče kad navrši:

1) u 2011. godini, 55 godina života;

2) u 2012. godini, 55 godina i šest meseci života;

3) u 2013. godini, 56 godina života;

4) u 2014. godini, 56 godina i šest meseci života;

5) u 2015. godini, 57 godina života;

6) u 2016. godini, 57 godina i šest meseci života.

Izuzetno od člana 14. ovog zakona, odnosno člana 30. stav 3. Zakona, udovac koji u toku trajanja prava na porodičnu penziju stečenog na način iz člana 30. stav 1. tač. 2) i 3) Zakona, trajno zadržava pravo na porodičnu penziju kad navrši:

1) u 2011. godini, 55 godina života;

2) u 2012. godini, 55 godina i šest meseci života;

3) u 2013. godini, 56 godina života;

4) u 2014. godini, 56 godina i šest meseci života;

5) u 2015. godini, 57 godina života;

6) u 2016. godini, 57 godina i šest meseci života.

Član 73.

Brisan.

Član 74.

Izuzetno od člana 25. stav 1. ovog zakona, osiguraniku ženi uvećava se staž osiguranja za određivanje visine starosne penzije, kao i staž osiguranja i penzijski staž za određivanje visine invalidske penzije, i to:

1) u 2011. i 2012. godini, za 15%;

2) u 2013. godini, za 14%;

3) u 2014. godini, za 13%;

4) u 2015. godini, za 12%;

5) u 2016. godini, za 11%;

6) u 2017. godini, za 10%;

7) u 2018. godini, za 9%;

8) u 2019. godini, za 8%;

9) u 2020. godini, za 7%.

Član 75.

Akt iz člana 23. ovog zakona kojim se utvrđuju radna mesta odnosno poslovi na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem, i stepen uvećanja staža osiguranja za zaposlene u Ministarstvu unutrašnjih poslova, pripadnike Bezbednosno-informativne agencije, civilna lica na službi u Vojsci Srbije i profesionalna vojna lica prema propisima o Vojsci Srbije, doneće se najkasnije u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 76.

Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni glasnik RS", br. 34/03, 64/04, 84/04, 85/05, 101/05, 63/06, 5/09 i 107/09), primenjivaće se zaključno sa 31. decembrom 2015. godine.

Član 77.

Izuzetno od člana 33. ovog zakona, penzija će se od 1. decembra 2010. godine uskladiti tako što će se povećati za 2%.

Izuzetno od člana 33. ovog zakona, penzija se usklađuje:

- od 1. aprila 2011. godine sa kretanjem potrošačkih cena na teritoriji Republike Srbije u prethodna tri meseca;

- od 1. oktobra 2011. i od 1. aprila 2012. godine u procentu koji predstavlja zbir procenta rasta, odnosno pada potrošačkih cena na teritoriji Republike Srbije u prethodnih šest meseci i procenta koji predstavlja polovinu realne stope rasta bruto domaćeg proizvoda u prethodnoj kalendarskoj godini ukoliko je taj rast pozitivan.

Član 78.

Penzijski staž na osnovu koga profesionalna vojna lica prema propisima o Vojsci Srbije stiču i ostvaruju prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, obuhvata i vreme koje je, kao staž osiguranja i poseban staž, računato u penzijski staž prema propisima koji su se do početka primene ovog zakona primenjivali na profesionalna vojna lica.

Član 79.

Poslove obezbeđivanja i sprovođenja penzijskog i invalidskog osiguranja kao i poslove

finansijskog poslovanja koji su bili u nadležnosti Fonda za socijalno osiguranje vojnih osiguranika, na dan 1. januara 2012. godine preuzeće Republički fond za penzijsko i invalidsko osiguranje.

Obezbeđivanje i sprovođenje penzijskog i invalidskog osiguranja iz stava 1. ovog člana, u odnosu na prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja odnosi se na pravo na penziju, pravo na dodatak za pomoć i negu i pravo na novčanu naknadu za telesno oštećenje. Pravom iz penzijskog i invalidskog osiguranja smatra se i pravo na naknadu pogrebnih troškova.

Danom preuzimanja poslova obezbeđivanja i sprovođenja penzijskog i invalidskog osiguranja iz stava 1. ovog člana, Republički fond za penzijsko i invalidsko osiguranje preuzeće imovinu, obaveze i zaposlene od Fonda za socijalno osiguranje vojnih osiguranika, u delu koji se odnosi na poslove penzijskog i invalidskog osiguranja.

Obim i način preuzimanja iz stava 3. ovog člana bliže će se urediti aktom Vlade u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Izuzetno od stava 3. ovog člana, preuzimanje se ne odnosi na obaveze dospelih a neizmirenih novčanih potraživanja korisnika vojnih penzija, po osnovu delimičnog usklađivanja penzija i novčanih naknada, utvrđenih u članu 193. stav 2. Zakona o Vojsci Srbije ("Službeni glasnik RS", br. 116/07 i 88/09), a nastalih do stupanja na snagu ovog zakona, za koje će se sredstva obezbediti u budžetu Republike Srbije, u skladu sa zakonom i posebnim aktom Vlade.

Vrednost imovine, obaveza i kapitala proceniće ovlašćeno lice, u skladu sa zakonom.

Član 80.

Sredstva za penzijsko i invalidsko osiguranje profesionalnih vojnih lica prema propisima o Vojsci Srbije obezbeđuju se u skladu sa zakonom kojim se uređuju doprinosi za obavezno socijalno osiguranje, kao i u budžetu Republike Srbije, počev od 1. januara 2012. godine.

Član 81.

Član 31. ovog zakona, primenjivaće se od 1. januara 2010. godine za osiguranike iz člana 42.

Član 82.

Odredbe čl. 240-260, čl. 262-272, čl. 274. i 275. i čl. 276. i 277, u delu koji se odnosi na penzijsko i invalidsko osiguranje vojnih osiguranika, poglavlja XVI Zakona o Vojsci Jugoslavije ("Službeni list SRJ", br. 43/94, 28/96, 44/99, 74/99, 3/02 i 37/02 i "Službeni list SCG", br. 7/05 i 44/05), kao i odredbe člana 192. st. 2, 3. i 4. Zakona o Vojsci Srbije ("Službeni glasnik RS", br. 116/07 i 88/09), primenjivaće se zaključno sa 31. decembrom 2011. godine kada prestaju da važe.

Odredba člana 192. stav 1. Zakona o Vojsci Srbije prestaje da važi sa 31. decembrom 2014. godine.

Član 83.

Član 257. Zakona primenjivaće se i na korisnike koji su penzije ostvarili prema propisima koji su se primenjivali na profesionalna vojna lica zaključno sa 31. decembrom 2011. godine.

Član 84.

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a primenjuje se od 1. januara 2011. godine, osim odredaba čl. 1, 10, 15, 20, 21, 23, 26, 31, 54. i 64. ovog zakona u delu koji se odnosi na profesionalna vojna lica, koje se primenjuju počev od 1. januara 2012. godine.

ODREDBA ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O PENZIJSKOM I INVALIDSKOM OSIGURANJU KOJA NIJE UŠLA U PREČIŠĆEN TEKST ("Službeni glasnik RS", br. 93/2012)

Član 2.

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

ODREDBE ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PENZIJSKOM I INVALIDSKOM OSIGURANJU KOJE NISU UŠLE U PREČIŠĆEN TEKST ("Službeni glasnik RS", br. 75/2014)

Član 18.

Akti iz člana 56. Zakona usaglasiće se sa članom 6. ovog zakona, odnosno sa izmenjenim članom 42. Zakona, najkasnije u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 19.

Zaposleni, kojima u skladu sa članom 18. ovog zakona, prestane pravo na računanje staža osiguranja sa uvećanim trajanjem, mogu ostvariti pravo na snižavanje starosne granice, utvrđeno članom 20. Zakona, uz određivanje visine te penzije na način na koji se ostvaruje pravo na prevremenu starosnu penziju, odnosno uz umanjenje penzije.

Član 22.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a primenjuje se od 1. januara 2015. godine, osim odredaba čl. 14. do 17. ovog zakona, koje se primenjuju od dana stupanja na snagu ovog zakona i odredbe člana 9. ovog zakona, koja se primenjuje od 1. januara 2032. godine.

ODREDBA ZAKONA O IZMENAMA ZAKONA O PENZIJSKOM I INVALIDSKOM OSIGURANJU KOJA NIJE UŠLA U PREČIŠĆEN TEKST ("Službeni glasnik RS", br. 142/2014)

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".